

JG. XI. 3-4 ♦ BLOEIMAAND 1955

VERSCHIJNT TWEEMAANDELIJKS

INHOUD

VAN BOEKWEIT EN NOG IETS

Dr J. Goossenaerts

LIJST VAN WESTVLAAMSE BOERENKRIJGERS

Ant. Lowyck

MEDEDELINGEN VAN HET OPENLUCHTMUSEUM TE BOKRIJK. Jaarverslag over 1954.

Dr. Jozef Weyns

Lees achteraan verder het overzichtelijk editoriaal
bericht waarin redactie en beheer openhartige en
nuttige ophelderingen geven.

« Ons Heem », tweemaandelijks tijdschrift van het Verbond voor Heemkunde. — Jaarabonnement voor de jaargang XI : gewoon lidmaatschap : 75 fr.; steunend lidmaatschap : 100 fr.; beschermend lidmaatschap : 250 fr. Over te schrijven op postrekening n° 4959.81, « Verbond voor Heemkunde », Sint-Martens-Latem. — Redactie, ruil- en recensiedienst : Dr Jozef Weyns, « Ter Speelbergen », Beerzel (Mechelen). — Familiekundige dienst : Dr E. Verstraete, Maaltebruggestraat 216, Gent. — Verzendingsdienst : L. Tallon, Dagobertstraat 7, Leuven. — Voorzitter van het Verbond : Drs Jozef van Overstraeten, Parklaan 32, Aalst. — Penningmeester : Drs Raf van den Abeele, « Het Nevels Leen », Kerkstraat, Sint-Martens-Latem. — Verbondssekretaris : Maurits van Coppenolle, Van Leeg tot Zand 1, Sint-Andries-Brugge. — Drukker : Drukkerij G. Boeykens & Kinderen, Dr de Moorstraat 6, Aalst.

Van Boekweit en nog iets

Wat een wolk van balsemgeur
Heft zich walmend in den hoogen!
Welk een pracht van bloesemkleur
Biedt zich overal aan de oogen!

Zo klinkt de aanhef van een lang gedicht dat K.L. Ledeganck over « De Boekweit » geschreven heeft. Steller dezès herinnert zich nog hoeveel genoeg hij er aan beleefde toen hij het voor het eerst — maar dat is al bij de zestig jaar geleden — binnen de kille muren van een toen nog op en top verfranst en dus volksvervreemdend College in de Kempen onder zijn ogen en te lezen kreeg. « Dem boekert »! (1) Hoe dikwijls hadden we thuis die velden niet zien bloeien onder de stralende zon — boekweit is immers volop een zomer-gewas — en honderden bieën er honig op weten zoeken! Hoe vaak hadden we als kleine jongens niet mogen helpen aan het overeindzetten van de « leggen », in de voornacht met die zachte, wonderschone maneschijn, en aan het « wennen » van « de brei » bij het dorsen-met-zes-man, in openlucht, op « de boekertplein » tussen huis en schuur! Met dan het triomfantelijke zingen van een heel troepje kinderen onder de « meien » boven op de laatste, volgeladen kar, de fooikar, en het medesmullen, des avonds, samen met al de dorsers en hun help(st)ers, aan het voor boerengezinnen toen zo belangrijke maal met dampende aardappelen en de malsgeklopte stokvis, die ééns in het jaar op tafel kwam, en nadien die boerenkermiskost, die rijstpap is (2).

Eigenlijk was ik er zelfs een beetje fier op, dat « de grote Vlaamse dichter » ónze boekweit wel had willen bezingen.

Hoe Ledeganck er toe gekomen is dat onderwerp onder vele uit te kiezen en er tot zowat 150 versregels aan te wijden, weet ik niet. Ongetwijfeld heeft hij nog dikwijls in de onmiddellijke buurt van Eeklo — toen nog geringer dan nu — veel boekweit zo mooi in volle, blanke bloei zien staan, en aan boekweit zat toen nog zoveel vast! Het was overigens nog de tijd, en ook nog tientallen jaren later, toen er overal in de zandstreek hektaren en hektaren verbouwd werd. Zo bericht OOSTHOEK's **Encyclopedie**, 4^e druk, III, 233, voor Nederland: « omstreeks 1850 werd er ruim 60.000 hektaren mee beteeld. In 1937 was de opp(ervlakte) nog slechts 226 ha ».

In de Vlaamse zandstreek zal de verhouding daarvan wel niet erg verschillen. Alleen tijdens de oorlog was er telkens een lichte opflakkering.

Nog bij het einde van vorige eeuw tekende steller dezès voor zijn geboortestreek (N.-W. van de Kempen) op, dat een boer er maar twee keren in een héél jaar rustig sliep: « als zijn boekweit gezaaid was en als die (gedorst en schoongemaakt) op zolder lag ».

Boekweit is (was) immers in zekere zin een ideaal gewas: zij groeit goed in magere grond, vraagt maar weinig mest, groeit ook nog zonder bemesting, hoewel minder, natuur-

lijk, en levert een kostbaar meel op. Wat een uitkomst voor de meeste boertjes in die arme tijden!

Dat ze desondanks geen stand hield, ligt aan verschillende oorzaken, die hier wat buiten ons bestek vallen.

Allereerst dan :

Wat is en wat betekent het woord **boekweit** ?

't Ziet er wat eigenaardig uit, niewaar? Feitelijk is het niet zo ingewikkeld. Het eerste lid: **boek** is juist hetzelfde als **beuk** in beukenootje. Naar zijn vorm trekt het kleine, driehoekige, drievlakkige boekweitgraan ook best op beukenootjes. **Beuk** klinkt in sommige dialecten bovendien als **boek**.

En **weit** ?

Weit is eveneens een zeer oud woord, dat in het Gotisch (Bijbelteksten uit de 4^e eeuw) reeds voorkomt, nl. als **hwaiteis**, en verder in verschillende oude en nieuwe Germaanse talen te vinden is, zo in het Eng. **wheat** en in het Duitse **Weizen** = tarwe. Volgens het uitstekend Ned. Etymologisch Woordenboek door FRANCK-VAN WIJK-VAN HAERINGEN is ons hoedanigheidswoord **wit** er naaste familie van. (Om het mooi-witte meel?).

Zodat we reeds mogen besluiten dat het gewas zelve in onze streken al veel honderden jaren inheems is (maar dat het beukenootje hier in elk geval nog ouder is) ?

Misschien wel. Maar dat is toch een andere kwestie, des te meer daar we nog van geen enkel taalkundige precies vernamen hoe oud die woordenkoppeling boek+weit in de Germaanse landen zeker is.

En weet men van elders niets? B.v. uit de geschiedenis van onze landbouw, uit archiefstukken, uit de plantkunde enz.?

Daarlangs is zeker een en ander bekend, doch de geschiedenis van de landbouw is in de verschillende landen veel te lang verwaarloosd en gewoonlijk nog lang niet « vulscreven ». Als men de meeste Encyclopedieën en Woordenboeken nakijkt, geraakt men evenmin zelden zo verre als men wensen zou.

Inzonderheid wat de boekweit aangaat, is er tevens veel onvastheid waar te nemen. Wel zeggen de meesten dat de plant diep uit Azië komt, waar ze thans overigens allereerg, zowel in Japan als in China, op Ceylon als in Siberië, en tusschenin, te vinden is. In elk geval zouden evenmin de Hebreërs als de Egyptenaren, evenmin de Romeinen als de Grieken onze boekweit gekend hebben. Doorslaande of voldoende bewijzen voor die Aziatische herkomst vonden wij intussen nergens geboekt. En schreef de ene soms de andere niet wat na? Ge krijgt wel een beetje die indruk. Niet wat een mogelijke datum betreft. Want daar schrijven de besten aldus:

Het grote **Woordenboek der Nederlandsche Taal**, III, (deel III is uit het jaar 1892), deelt op blz. 132 mede dat de boekweit in de 15^e eeuw naar Europa kwam, terwijl FRANCK-VAN WIJK-VAN HAERINGEN (uitgave 1929) gewagen van het begin van de 15^e eeuw. Het **Oxford English Dictionary** (a^o 1933): « A native of Central Asia, whence it was introduced into Europe by the Turks about the 13th C. » — dus omstreeks de 13^e eeuw. De oudste graphie is er daar een uit Turner, voor het jaar 1548. Daarentegen bericht het **Schweizer Lexikon** II (a^o 1946), blz. 122: « Stammt wahrscheinlich aus Mittelasiën (a. Ostasiën?) ... in Europa erstmals 1396 erwähnt ». (3) Wat **Der grosse Herder** II (a^o 1953) aangaat, die meent

ook (op blzz. 451-2) dat zij uit Middelazië komt, maar geeft geen tijd op. — Interessant is hier dat, volgens Herder dus, de Noordduitse benaming **Heidenkorn** (naar de heidense Turken) later gewijzigd is tot **Heidekorn**, d.i. koren in de heide verbouwd.

Eén belangrijke vingerwijzing is er echter wél en die zit in de naam van de plant voor Zuid-West-Europa. Zoals ook ir Paul Lindemans in zijn merkwaardige **Geschiedenis van de Landbouw in België**, deel II. blz. 121, noot 1) opgetekend heeft, heet boekweit in het Frans **sarrasin**, in het Italiaans **grano saracino**, in het Spaans **trigo morisco**, in het Portugees **trigo mourcico**. Schrijver kon er uit besluiten (ib., 116): « De boekweit is in Europa geen autochtone plant; zij werd er in de late middeleeuwen ingevoerd van uit het Oosten (Klein-Azië). »

Nu zal het de lezers van **Ons Heem** niet onbekend zijn, dat die benamingen wel eens in verband gebracht zijn met de kruistochten naar het H. Land, waarvan de eerste zijn beslag kreeg door het innemen van Jerusalem in 1099. Maar « zo ver » hoeft men het niet te zoeken. Want reeds in 711, door de veldslag te Xeres de la Fronteira, werden de Arabieren meester van een groot deel van Spanje en pas in de 16^e eeuw verloren zij er hun laatste rijk (Granada). Zij hebben er dus, en vroeg, alle gelegenheid gehad om daar in de vele arme gronden ook hùn graan te verbouwen.

Niemand ziet dan ook in waarom we niet zouden aanvaarden dat bedoeld graangewas in het Iberische schiereiland, d.i. het tegenwoordige Spanje en Portugal, door die Moren van uit Azië (over Afrika?) ingevoerd is. Uit de grote Spaanse **Encyclopedia Universal illustrada europeo-americana** is echter niet op te maken wanneer het precies gebeurd zou zijn met dat « trogo nigro à sarraceno », « grano turco », « alforfón », of hoe het er verder ook heet met een of andere uitheemse naam (4).

En dan?

Is het dan zeker dat de boekweit in Europa van het Zuiden naar het Noorden, van de Romeanse naar de Germaanse landen overgebracht is?

Natuurlijk is dat op zichzelf niet onmogelijk, maar wij kunnen het moeilijk geloven. Daartoe steunen wij niet op het feit, dat Trübners **Deutsches Wörterbuch** ... herausgegeben von Alfred Götze, a° 1939, op het woord **Buchweizen** uitdrukkelijk zegt: « Die Heimat der Pflanze ist Mittelasiën, von wo sie durch Züge der Mongolen und Türken nach dem Westen gelangt ist. Der Seehandel brachte sie dann über Venedig und Antwerpen nach Deutschland, Frankreich und den Niederlanden (1); in Deutschland gehen die ältesten sprachlichen Belege für den Anbau mindestens bis ins 15 Jh. zurück » (2).

Evenmin gaan wij voort op het feit dat STALLAERT, die met zijn **Glossarium** wellicht ons beste woordenboek gemaakt heeft, er zegt op blz. 264: « Ofschoon deze vrucht in het Fr. den naam **sarrasin** draagt, is er de verschijning van eer in het Noorden dan in het Oosten te zoeken. »

Wel en allereerst redeneren wij zo: in al onze Noordelijke (Germaanse) landen is het woord voor boekweit een Germaans woord. Volgens FRANCK-VAN WIJK-VAN HAERINGEN was het laat-middelnederlands woord voor het gewas: **boecweit**, en het laat-middelnederduitse id. **bôkwête**. « Naar het ndd.-ndl. woord zijn nhd. [= nieuwhoogduits] **buchweizen** m., eng[els] **buckwheat**, de[ens] **boghvede**, zw[eedse] **bohve** « boekweit » gevormd ». Geen uitzondering dus (behalve in het

(1) Hegi, *Illustr. Flora von Mitteleuropa*, 3, 208.

(2) M. Heyne, *Nahrungswesen* (1901), 14.

Noors), al zal het intercurus tussen Noord en Zuid in Europa niet geringer geweest zijn dan tussen Azië en Europa (5).

Welnu, indien onze boekweit uit Zuid-West-Europa naar ons toe kwam, waarom draagt hij dan geen uitheemse (b.v. Araabse) naam, gelijk andere gewassen of produkten, die zeker uit de Arabische wereld naar ons toe gebracht zijn, maar draagt zij er integendeel een die werkelijk uit de volle eigen-Germaanse atmosfeer gegroeid is?

Alleen reeds met de letter **a** als beginletter, geven **FRANCK-VAN WIJK-VAN HAE-RINGEN** de volgende woorden op als komende uit het Arabisch: abrikoos (dat langs Middellgrieks op Latijn teruggaat!), admiraal, alchemist, alcohol, algebra, alkoof, amber, arabesk, arsenaal, artisjok, atlas, azuur (dat laatste: Persaans-arabisch).

Zijn die woorden bij ons sedertdien overal en blijvend vervangen door inheemse? Och kom! Of is alleen maar hun uitzicht thans zo grondig gewijzigd dat hun herkomst niet meer te achterhalen was? Ook niet, niewaar? Helemaal niet. 't Gebeurde evenmin met die andere, soortgelijke, woorden die ook uit het Oosten komen, inzonderheid uit Arabië: jasmijn, kamfer, katoen, koffie, safraan — om er maar vijf uit een hele reeks te nemen, en die inzonderheid gewassen aanduiden of betreffen.

Wat dan wel de kwestie is?

1. Wie zal ons zeggen dat de boekweit niet evengoed inheems kon zijn in de Noordelijke zandstreek van Europa als in de barre gronden van Azië? Op zijn minst een variëteit er van? (6) We hebben daar, meen ik, nog wel geen enkel **bewijs** voor, doch ook géén voor het tegenovergestelde. Kunnen Mongolen of andere nomaden op hun tochten door Midden- en Noord-Europa niet evengoed wat medegenomen hebben naar Azië toe, als omgekeerd? Ze hebben hier wel andere dingen buitgemaakt, net als de Vikingers, en honderdmaal meer gestolen dan gebracht, zouden wij denken. Allereerst paarden- en mensenvoedsel.
2. Wie bewijst ons dat diezelfde boekweit uit Noord-Europa naar Azië medegenomen, niet twee, drie eeuwen later door de Saracenen uit zuidelijker Azië naar Zuid-Europa werd gebracht, en allereerst weer als mensen- en paardenvoedsel voor onderweg, zonder aanvankelijk nadere bedoeling? Herinner U wat boven staat over **abrikoos**, en lees wat beneden voorkomt over **leghorn**, b.v.
3. Is de boekweit echter uit Azië in onze Germaanse landen ingevoerd, dan kàn het toch nog altijd op andere wijze gebeurd zijn dan langs Spanje en Portugal, niewaar? Die Duitser die van Antwerpen als invoerhaven spreekt, kan gelijk hebben, al zijn zwervende Aziaten die invoerders misschien reeds lang vóór geweest? Ook **PAUL LINDEMANS II**, blz. 118 oppert de mening, dat er ook wel een invoerweg kan geweest zijn « van de Duitse kusten, langs de West-Vlaamse Zwin- en Scheldehavens ». Net als voor de aardappel. Zie beneden.
4. Waar is het bewijs dat de boekweit duizend en twee duizend jaar geleden enkel op één bepaalde plaats van de hele wereldbol te vinden was?

Het is wel eigenaardig dat men het schijnt te denken van de boekweit, niet van rogge, gerst, spelt enz.

Hoe het ook zij, indien ooit per **a + b** **bewezen** wordt dat « de » boekweit niet voor het eerst in Europa, maar gelijk die andere providentiële plant die de soja is, eigenlijk en werkelijk in Azië thuishoort, wel, we zullen er « het slapen niet voor laten ».

Maar we herhalen met andere woorden : zulk een **bewijs** hebben we nog altijd niet. Beweren én bewijzen zijn nog altijd twee.

Strikt genomen zijn we niet aan het einde. Zelfs helemaal niet. Waar zij het vandaan haalden, weet ik niet, maar in hun **Geschiedenis van den Belgischen Boerenstand tot op het einde der XVIIIe eeuw** (a° 1880) zeggen DE POTTER en BROECKAERT, op blz. 21, van de Kelten (denkelijk volgens Plinius XVIII, 30, of daaromtrent) : « De voornaamste hunner veldvruchten bestonden in tarwe, rogge, gerst, haver, spelt en boekweit ». Eerlijkheidshalve voegen wij er aan toe dat we bij BRANTS in een soortgelijk werk uit dezelfde tijd geen boekweit vonden in verband met de oude Belgen, wel gerst, haver, spelt, misschien rogge. Aan de andere kant zeggen bovengenoemde DE POTTER en BROECKAERT (*ib.*, 76) nog heel wat meer, met betrekking tot Karel de Grote :

« In 794 deed de vorst den prijs vas[t]stellen der voornaamste gewassen, en dit wel op den volgenden voet : 1 mud haver werd gesteld ten prijze van 1 denier; 1 mud gerst op 2 deniers; 1 mud rogge op 3 deniers; 1 mud boekweit op 4 deniers; twaalf brooden van boekweitmeel kostten zooveel als 15 van rogge, 20 van garst en 25 van haver. » De noot die er op dezelfde blz. 76 voorkomt luidt : « Tijdens eenen hongersnood in 806 werd per mud betaald : haver, 2 deniers; garst en spelt, 3 deniers; rogge 4 en boekweit 6 deniers ».

Ik weet niet in welke verordening van de grote keizer dat allemaal voorkomt, maar dat is terug te vinden, is het niet ? En wie weet, staat er daar voor **boekweit**, midden in de Latijnse tekst, geen kwalijk verdoken Frankisch woord zoals er meer dan één in de **Lex Salica** voorkomt ?

Middelertwijl ziet U al van hoe groot belang de boekweit vroeger was, ook als broodgraan (7).

Indien de boekweit hier al zólang inheems zou zijn, dan is het geen wonder zo we die in onze Kempen vermeld vinden een heel tijdje vóór geleerde mensen haar ergens in Europa « ontdekt » hebben. Ik herinner me levendig hoe verrast ik opkeek — blij verrast, ik beken het — toen ik haar vermeld vond voor het jaar 1401, met betrekking tot het dorp waar zovelen van mijn voorouders hun leven lang geboerd hebben. (De Van Oevelen's — mijn moeder was een Van Oevelen — reeds van omstreeks diezelfde tijd). Dit nl. vonden wij in de **Historische Verhandeling over de Kempen**, door Kan. ADR. HEYLEN, archivaris van de Abdij Tongerlo (uitg. 1837 — de eerste is uit 1790) :

Ten jare 1401 vinde ik reeds gewag van déeze vrugt : (nl. de « Boekwyde »), als alsdan gewonnen wordende door de Abdy Tongerlo in de hey-landen van Calmpthout : « Tenetur colonus De Greve 12 sext. siliginis, 6. boekweits : (Huer-cedul dië tyd my vertoond), Dus faelt den geleerden **Zypaeus**, als hij omtrent den jaere 1635 schreef : « Nimis notorium est vix paulum supra unum saeculum ex Turcia huc esse allatum (panicum), inventorem sepultum esse Steenbergae, ab eo in myricis Campinensibus **primum** & Geldricis coli caepisse » (Consult. Lib. 3. Cons. 4.). Aldus aldaar blz. 13, noot 1.

LINDEMANS II, 117 weet voor de Kempen van een nog oudere vermelding, nl. een die het jaar 1395 en het goed **Oudenberg** te Schilde betreft. *ib.* op blz. 118 meent hij onder de benaming **Spaenscher tarwe**, tussen 1323 tot 1330 in de streek van Brugge « als graanvrucht veldgewijs gewonnen » boekweit te mogen vermoeden. In elk geval, zo redeneert hij verder, kan het nog geen maïs betreffen die « thans in Zuid-Nederland ook Spaansche tarwe » genoemd, maar die toen nog niet in Europa gekweekt werd ».

En nog iets

Mogen we zomaar zweren bij namen, en bij alle geleerde uiteenzettingen, wanneer zulks het boerenbedrijf aangaat?

Opgepast, beste lezers. Namen enz. kunnen veel uitwijzen. Maar alles?

Daar hebben we het woord **leghorn** als naam voor een kip die te onzent om haar eierleg zeer goed bekend is. Denk nu maar geen ogenblik dat het eerste lid van dat woord **leg** de stam van het werkwoord **leggen** is. Alvast niet. Het hele woord is precies hetzelfde als de naam van de Italiaanse stad **Livorno**!

Komen die kippen dan uit Livorno en is de naam **leghorn** er een Vlaamse of Nederlandse vervorming van? Of wat?

De waarheid is deze: die kippen werden eerst uit Italië (Livorno) naar Amerika en Engeland uitgevoerd en uit Amerika bij ons ingevoerd met hun «verengelse» naam.

Is een.

Een tweede voorbeeld: **de kalkoen**.

Ik leerde nog: de kalkoen (**coq d'Inde**, **dindon** naast **dinde**) kreeg zijn naam van de stad Calcutta in India. Dat blijkt juist te zijn. Maar de vogel kwam niet naar ons van uit India, maar uit Midden-Amerika, d.i. uit «West-Indië». Voor de Engelsen kwam hij echter uit Turkije: getuige zijn Engelse naam **turkey**.

Derde voorbeeld: **de maïs**.

«Sedert de 17 eeuw. Een via spa[aans] **maiz** uit Amerika (Haïti) in de Europeesche talen geïmporteerd woord». (FRANCK-VAN WIJK-VAN HAERINGEN). Bovendien uit **Spaanse** bezittingen in Amerika? «De hoofdgraanvrucht van Amerika, een voornaam produkt van Afrika en van Zuidelijk Europa (Spanje, Zuidelijk Europa en Turkije vooral), zegt REINDERS in **Landbouw en Veeteelt** II, (a° 1901) 188-9. — De **millis** uit Zuid-Afrika is diezelfde maïs. — Ook volgens DODOENS (uitg. 1618) herkomstig «niet uut Asien / dat onder tgebiedt is van dē Turckschen Keyser (als veel geleerde met den gemeynen man qualijcken gelooft hebben) oft uut de landen aenden Oosten gelegen: maer is onlanx uut de rijcken Westwaerts liggende / insonderheyt uut West-Indiën / dat is America / ende uut de eylanden daer / aen palende / in Spaegnien eerst gebrocht geweest...». Id. uit DODOENS: «De Nederlanders noemen dit gewas Torcx coren: op 't Latijnsch **Frumentum Turcicum**: de Hooch Duytschen Turkisch Korn / de Francoysen Blé de Turquie: de inwoners van America ende de eylanden daer ontrent gelegen / heetent Maitz».

Vierde voorbeeld: **de rijst**.

Lees de encyclopedie WINKLER PRINS, XVIe deel (a° 1953), blz. 288. Door de tocht van Alexander de Grote naar Indië (4e eeuw vóór Christus) werd die aan Europa bekend gemaakt. Drie eeuwen later leerden de Romeinen ze kennen onder haar Arabische naam. «De cultuur werd pas in de 7^e eeuw [let op: boekweit!] door de Arabieren via Egypte overgebracht naar Noord-Afrika, Spanje en Sicilië, terwijl de Turken de cultuur naar de Balkan overbrachten. De legers van Karel V (16^e eeuw) brachten de cultuur over van Spanje naar Noord-Italië».

Vijfde voorbeeld: **de aardappel**.

Ten eerste: die kwam er bij ons niet langs de Fransman Parmentier, zoals men ook ons

heeft diets gemaakt. Clusius kende hem al veel vroeger, nl. van in 1588. Omstreeks 1700 was de Brugse hovenier Verhulst er een groot verspreider van. Pas in 1737 werd Ant. Aug. Parmentier, de Franse scheikundige die de aardappelcultuur in Frankrijk invoerde, **geboren**.

Ten tweede: « de aardappel verbreidde zich in Europa langs twee wegen [waarom ook niet de boekweit?], die beide door de Nederlanden liepen, en er een merkwaardig en blijvend spoor nalieten ». LINDEMANS II, 182. Die wegen waren: Spanje en Italië (in de 2^e helft van de 16^e eeuw); Engeland, a^o 1620, uit Virginia, in Noord-Amerika.

In 't gewag van de aardappel:

hebt U er ooit over nagedacht dat die vrucht aard-appel genoemd is naast zijn voorgangster de **aard-peer** (Fr. topinambour)? Zou het woord aardappel niet gewoon een vertaling zijn uit het Frans (op de koop toe!), gelijk **Bergen** voor **Mons**? En als het eens volledig andersom was? In het Frans is er weliswaar meer dan één **pomme**: de **pomme d'amour** = de tomaat, de **pomme de chène** = de galnoot, de **pomme de pin** = de denappel. Maar als ge nu weet dat de aardappel hier langer bekend was en langer verbouwd wordt dan in Frankrijk, als ge zoals ondergetekend, (toevallig) van prof. Ganshof verneemt, dat Parmentier nogal geregeld bij de De Vigne's (familie van Ganshof) aan huis kwam, in het Gentse dus, is het dan zo vreselijk te durven onderstellen dat er bij de De Vigne's toen ook aardappelen op tafel kwamen, en er over die toen voor een Fransman nog minder gewone (of nog helemaal ongewone?) vrucht, ook wel even gepraat is enz.? Dat door Parmentier toen ook gevraagd is hoe die vrucht wel genoemd werd? Wie weet, nam Parmentier van hieruit zelfs geen vrachtje pootgoed mee?? (8).

Ende we scheiden — eindelijk — uit.

Twijfelt een van onze welwillende lezers nog altijd een beetje te veel, dan moge hij zich nog even afvragen

waar de « Oosterse tapijten » vandaan komen, waarmede wij « echte » Arabieren zo lang hebben zien leuren,

van waar de « Russische rapen » van de vader van Felix Timmermans kwamen,

van waar het « Duits kruid » en « de Spaanse griep » (die in Spanje heel anders heet).

Hij vrage zich ten slotte even af of de Spaanse soldaten bij de beruchte Spaanse Furie te Antwerpen in den jare 1576 toen in een kattedolere geschoten zijn, of in een Franse colere? Of was het de ook niet malse furor teutonicus?

J. Goossenaerts.

VOETNOTEN

- (1) In mijn geboortestreek is het woord boekweit mannelijk. In de meeste woordenboeken is het echter vrouwelijk.
- (2) Om niet te gewagen van de heerlijke « boekerdekoek », met 's winters schijfjes worst er in, id. met « krieken » (= kersen) in de zomer.
Voor het even vermelde avondmaal spreekt Ledeganck ook van (zwijsn)vlees. Ik zag het te Kalmt-hout dan nooit op tafel komen.
- (3) Volgens DODOENS (uitg. 1618), blzz. 824-825, werd de boekweit (niet alleen in de Kempen en elders in de Nederlanden, in Neder- en Hoog-Duitsland) « oock vande Switzers / in zoo groote menichte ghesaeyt / dat geheele ackers daer mede van verre staen en blincken / al oft die met purper overdeekt waren ».
- (4) Kon ook in het Iberisch Schiereiland de boekweit niet genoemd worden naar zijn uitzicht? Blijkens voornoemde **Geïllustreerde Flora van Nederland**, blz. 1123, komt de *fagus silvatica*, de beuk dus, thans in een groot deel van West-Europa voor, allicht nog méér in het Iberisch Schiereiland dan in Duitsland. Is het anders gelopen, en kreeg de boekweit ginder géén inheemse, en bij ons géén uitheemse naam als b.v. de maïs, wijst dat er dan niet op dat de boekweit méér inheems in ons Noorden was (is) dan in Spanje-Portugal?

- (5) Wij kennen maar één uitzondering, of juist twee :
- a) In een beschouwing over het Land van Waas spreekt de Engelsman Weston (Verhandeling over de Landbouw in Vlaanderen en Brabant, a° 1644-45), van de **Franse tarwe**, waar hij ongetwijfeld, zoals ook de schrandere Broeder Aloïs uit St Niklaas uitlegt, de boekweit bedoelt. Hoe Weston daartoe kwam, blijkt niet. In elk geval komt **Franse tarwe** niet voor in het uitgebreide **Waesche Idioticon** van JOOS.
 - b) **Franse boekert** is een minder goede verscheidenheid die in mijn jonge tijd te Kalmthout wel niet als onkruid beschouwd werd, maar er in elk geval als verwilderd in andere boekweit groei-de. In het **W**(oordenboek der) **N**(ed.) **T**(aal), 3, 133 en in de **Schoolflora** van HEUKELS wel onkruid. Niet (uitdrukkelijk) in de **Geïllustreerde Flora van Nederland** door Dr HEINSIUS en Dr THYSSE, (13° druk) waar het de **Polygonum tataricum** is.
- (6) Boven gewaagden wij al van **Franse boekert**. Volgens REINDERS, voornoemd, 2, 191 worden (werden?) op de zandgronden van Noord-Brabant ten minste een drietal verscheidenheden van boekweit verbouwd. **ib.** 192: « In Rusland en in sommige streken van Duitsland teelt men nog eene andere soort: de **Chineesche of Tartaarsche (Polygonum tataricum)**... Wellicht verdient deze plant, die hier te lande als onkruid, dikwijls ook in de gewone zandboekweit voorkomt, als voeder-gewas aanbeveling ». — Die zelfde **polygonum tataricum** is in het **Woordeboek van die Afrikaanse taal** (a° 1950) vermoedelijk de **wildeboekweit**.
- (7) Voorzichtigheidshalve schreef steller dezes over de aangelegenheid naar de wel zeer knappe clas-sicus prof. Dr De Strycker, S.J., Oude Abdij Drongen. Die antwoordde: « Er is mij helemaal geen tekst bekend waaruit blijken zou, dat in de Oudheid boekweit bekend zou geweest zijn. [Wat dus bevestigt wat wij meenden te mogen schrijven]. De naam **fagopyrum** is een artificiële en compo-siete vertaling van **Buchweizen** (Buche = Lat. Fagus, en **Weizen** = Gr. Puros). De **Real-Encyclo-paëdie der Klass. Altertumswissensch.** van Pauly-Wissowa geeft geen artikel **Buchweizen**. In Pli-nius, **Nat. Hist.**, XVIII, 30 is helemaal niets te vinden dat gelijkt op wat DE POTTER en BROE-CKAERT zeggen; er is daar zelfs geen sprake van Gallië; het is een uiteenzetting over de verschil-lende soorten bonen. Wellicht is eerder bedoeld XVIII, 25 (XXV en XXX kunnen allicht verward worden), waar gehandeld wordt over **panicum** en **miliun**, d.i. over **giert**, die, zegt de schrijver, bijzonder in Gallië als voedsel gebruikt wordt ».
- Nu vragen wij ons af of DE POTTER en BROECKAERT dan zeker goed gelezen hebben in die verordening van Karel de Grote. **Wie van de lezers van dit tijdschrift kan ons helpen?**
- (8) Het Waalse **crompire** voor aardappel wordt door ULRIX, **De Germaansche Elementen in de Ro-maansche Talen** (a° 1907), blz. 49, op nr 783, in verband gebracht met Ned. **grondbeer**, dat wij niet kennen, Duits **Grundbirne**, Lothr. **grond'bire** enz. Wel verband met aard-peer? En voor de aardappel bij die Walen geen herkomst uit Frankrijk! Zoals ook Waals **boekète** (Frans **boquette**, **bouquette**), en Waals **boucaucouque** komen van Ned. **boekweit** en **boekweitkoek**. Zie ULRIX, **ib.**, blz. 18, op nr 224.
- Onze « aardappel is eerst in 1565 in Europa geïmporteerd » (FRANCK-VAN WIJK-VAN HAE-RINGEN). Intussen gold het woord hier en elders ook voor « varkensbrood, meloen, komkommer of mandragora-vrucht ». (**ib.**, 6). Daarbij wordt in hetzelfde verband ook **pomme de terre** vermeld. Niet zo bij HATZFELD-DARMESTETER-THOMAS, **Dictionnaire général de la Langue française**.

Hoe leeg is toch de wereld vergeleken bij
de enge kring, waarin de dagen van mijn kindsheid
zijn verlopen.

*Elias Loennrot, vader van de Finse
"Kalevala", in zijn dagboek, 1828.*

Lijst van Westvlaamse Boerenkrijgers

NAMENLIJST

(Vervolg)

ROESELARE

171. GAYTAN.

- C. Roulers Gaytan (fils) un non arrêté. LB.
- Zie De Ceuninck. RABg.AM. 1.181.9.9774.
- Les deux Gaytan. RABg.AM. 1.181.9.9774.
- Zie Caytan.

KACHTEM

172. GHESQUIERE.

- Ouckene. Enfants de Ghesquiere brigands. LB.
- A Cachtem les enfants de Ghesquiere, brigands audacieux. Il faut prévenir le com(mi-sair)e de Inghelmunster, non arrêté, 24 brum. AR.90.16, blz. 4.

DADIZELE

173. GHYSELEN.

- Ignace Ghyselen. AL.
- Moorzelle le 28 brumaire an 7 a 11 h. du matin. Rep 9013 (reçu le 29).

Citoyen. Je recois a l'instant votre lettre du 27 qui m'est remise par l'ex curé de Dadizelle c'est a dire son frère. Son contenu a lieu de m'étonner par ce que vous me témoignez de la surprise de ne pas être instruit d'une arrestation qui a eu lieu le 26 au matin entre 10 et 11 heures, or, citoyen vous ne pourriez pas être informé de la mesure que le commandant a pris le dit jour et a la dite heure le 27 au matin si ce n'est que par exprès et je ne puis quand même faire de tels sacrifices. D'ailleurs, citoyen, a l'instant que j'ai su quitter la colonne j'ai repris ma correspondance et depuis hier 27 a 6 heures du soir une lettre est déposé a la poste de Menin. Le fait est constant. Je suis ennemi des arrestations sans motifs par ce que plus d'une fois j'en ai été victime et je ne crois pas décidément mériter l'espèce de reproche que vous me faites sur les raisons ci dessus exprimés. Salut et Fraternité. Sager. Il y a dans le canton (zie Dumortier) L'ex curé de Dadizelle pour suivant la déclaration de plusieurs notables recueillis par le commandant et l'officier de la colonne s'être spontanément absenté de chez lui sans déclaration ni passeport en les endroits ou il a porté ses pas étant des foyers d'insurrection.

Je vous donne (zie Rumbekke RABg.AM. 1.182.9053.)

Le curé fut ensuite demandé a la séance. Je m'étais préalablement informé s'il était a la commune l'un me dit qu'il était absent depuis 20 à 24 jours l'autre qu'il avait spontanément paru sur la commune depuis les troubles. Les rapports inégaux inspirent de la confiance au commandant et le détermina a interpellier l'agent a lui déclarer depuis quel époque le dit curé était absent, sur sa réponse affirmative qu'il avait constamment resté dans sa commune si ce n'est que depuis 3 jours qu'il était allé a Rousselare, ne voyant rien de

positif et de vrai dans cette réponse d'ailleurs le dit curé n'ayant point demandé ni obtenu de passeport pour cet déplacement le commandant déclara qu'il le considérait dans le cas de l'article deux de l'arrêté du 6 br. et le 26 à 8 h. du matin ne présenta point à lui : immédiatement après deux chevaux furent sellés et partirent soi disant pour Rousselare à deux fortes lieux de Dadezelle 13 ? heures après le départ du massager le curé demande à parler au commandant. Comme nos opérations étaient achevées pour le moment il lui fut répondu de venir le lendemain à 8 h. à la maison communale. Ce matin il se rendit à la maison communale et deduisit plusieurs motifs d'absence le commandant pour réponse lui demande de quelle manière il désirait se rendre à Menin. Il comprit cette demande ce fut un coup de foudre pour les habitants 4 gendarmes ont conduit ce matin ces deux individus à Menin. Moorsele 26 Brumaire. De Dadizelle vers Winkel S. Elooi. RABg.AM. 182.1.29.9048.

- Ghyselen Ignace. 40 ans. Dadizele. Curé. LO. IXX.
- T (: juramento impollutus) Coolkerke, Gyselen Ignatius, locus natalis Hooghelede 1749. Is dat dezelfde ?
- Ignatius Bernardus Ghyselen, geboren op 2 Maart 1757 te Hooghelede, wijsbegeerte Godgeleerheid Leuven bachelier, priester 27 Juni 1784, onderpastoor Beernem 1785, Oostkamp 1786 Dadizele 1 Juli 1796. Gevangen Rijsel, Douaai, Brugge. † 1843. Zie REYSERHOVE, *Beernem*, 156.
- COULON, *Dadizele*, 105.

LANGEMARK

174. GHYSELEN.

- Joseph Ghyselen arrêté et caché, 25 Nivose 7. C. Langemark. RABg.AM. 1.2027.2.
- Ghyselen Pierre Joseph. Caché. Retraite il est approuvé un second mandat d'amené était décerné il s'y est soustrait par la fuite (Tuytens). Etat des brigands de Langemark. C. Elverdinghe. 15 Pluviose 7. RABg.AM. 1.2027.2.6. Tuytens moeit zich met Langemark, dat niet zijn gebied is.

ROESELARE

175. GODDERIS.

- Opperaalmoezenier. AL.9, en 14.
- C. Roulers Godderys, ex prêtre, marchait à la tête des brigands décoré des habits sacerdotaux, non arrêté. LB.
- Godderis Pierre 46 j. Roulers moine de Vormezele, LO. XII.
- Godderis ex-moine présumé sur Ledeghem ou Moorzelle. RABg.AM. 1.2027.2.
- Godderis ex prêtre et moine de l'abbaye de Vormezele, ce scélérat a marché à la tête des brigands. Il a payé pour eux à quelque cabaret isolé. Il était décoré d'étole ou manipule. Il prodigait les bénédictions et en était le chef le plus puissant. C'est lui qui avait rassemblé 1400 hommes effectifs à Cortemarck. (non arrêté 24 Brum.) AR.90.16. blz. 3.
- Godderis, ex moine de Vormezele âgé d'environ 42 ans taille de cinq pieds 5 pouces cheveux bruns et crépus sourcils bruns, visage plein et marqué de le pte verole corps assez robuste. AR.90.17.
- AR.16.2.
- AR.2.2.
- LO. XX., MEM. Van Beveren (Roeselare) geboortig, religieus te Vormzele, † pastoor Meirelbeke 2e Oktober 1826.

- Godderis Pieter, zoon van Jacobus Albertus en Petronella Cappella, geboren 18 Maart 1752. Zie hs. Denorme : Priesters inboorlingen I.B.

ROESELARE**176. GODDERIS.**

- C. Roulers Godderis (fils) vu dans les rassemblements. arrêté. LB.
— Godderis fils cadet arrêté 22 Nivose 7. RABg.AM. 1.2027.2.
— Godderis fils d'un très riche fermier qui a été vus dans les premiers rassemblements, qui est venu à Roulers un des premiers et armé de pied en cap enfin frère et complice sans doute du fameux Godderis dont je vous parlerai ci après. arrêté 24 Brum. AR.90.16. blz. 2.

TIELT**177. GOEMARE.**

- Zie Gouemare.

KANEDEM**178. GOEMINNE.**

- C. Vacken Goeminne Joseph, ex curé, suspect, non arrêté. LB.
— Goemine Jacques, 65 ans, Caeneghem, curé. LO. XVIII.

KANEDEM**179. GOETHALS.**

- C. Vacken Goethals Alexandre, m(archan)d de farines, a menacé les fonct(ionai)res. Publics, arrêté. LB.
— Goethals Alexandre, Boutiqueur, Caeneghem, arrêté, 24 j., d'avoir menacé l'agent municipal de Caeneghem, de le tuer et d'avoir fait partie des brigands. RABg.AM. 1.2027.2.13.

ROESELARE**180. GOOSSEN.**

- C. Roulers Goosen fils, voleur de profession, arrêté. LB.
— Zie Carton.

C. TIELT**181. GOUEMARE.**

- Gouemare Judoc ouvrier arrêté. C. Tielt. 14 Nivose. RABg.AM. 1.2027.2.11.
— Zie Goemaere.

IZEGEM**182. GRYSPERDTS.**

- Gryspaerd. AL.8.
— C. Iseghem. Grypends Ferdinand. m(archan)d de lin, considéré comme comm(andan)t en chef, non arrêté. LB.
— Gryspeerdts Ferdinand, chef caché, lieu de retraite presumée Ledeghem, canton de Morseele, naissance Iseghem. C. Iseghem, 28 Ventose 7. RABg.AM. 1.2027.2.9.

DADIZELE**183. GRIMONPREZ.**

- Grimonprez j-fr., zie nota Soenen. RABg.AM. 1.2027.2.

DADIZELE**184. GRIMONPREZ.**

- Grimonprez, Louis, zie nota Soenen. RABg.AM. 1.2027.2.

C. TIELT**185. HALLAERT.**

- Jan Hallaert. T.205.

LEDEGEM**186. HERMAN.**

- Hermane, caché, Herman dans la commune de Legem. 20 Nivose 7. Comm. de Ledegem. RABg.AM. 1.2027.2.

ROESELARE / PITTEM**187. HERMAN.**

- AL. 7. gezonden naar Brugge.
- C. Roulers Hermant auteur et complice de brigandage, arrêté. LB.
- Was reeds gemengd in den opstand 21 mars, an 4. Vers le midi sur la place d'Ingelmunster (domicilié à Pittem.) A.D. n° 241.
- Verraden door Lhermitte (blz. 205). Vu à la barrière à Roulers chez Van Mullem (blz. 206). Resoluties (3 au 6 Brumaire an 7). RABg.

C. PITTEM**188. HEYDENS.**

- Heydens Emanuel caché — inconnu dressé mandat d'amener. 16 Ventose 7. Canton Pittem. RABg.AM. 1.2027.2.15.

C. PITTEM**189. HEYDENS.**

- Heydens Pierre, arrêté. 16 Ventose 7, canton Pittem. RABg.AM. 1.2027.2.15.
- Pierre Heydens, arrêté, 22 Nov. '98. T.95.

SCHUIFERSKAPELLE**190. HEYNDERIX.**

- Jacobus de Bruggeling. BTS.22.
- Geboren te Brugge van St. Anna parochie oud 38 j. sedert 1796 muldersgast bij landbouwer Tremerie, Schuifferskapelle. BTS.27.
- Jacobus Heynderix de Bruggeling. AL.8.
- Schoolmeester. BTS.22 en 23 (schoolmeester en kruis).
- T.307, 319, 311.

INGELMUNSTER**191. HIMPE.**

- P(ier)re. Jos Himpe, arrêté transféré à Bruges. C. Ingelmunster. 13 Pluviose. 7. RABg.AM. 1.2027.2.7.

C. TIELT**192. HOURY.**

- Fois Houry deserteur autrichien. 14 Nivose 7. C. Tielt. RABg.AM. 1.2027.2.11.

C. DENIJS**193. HUMION.**

- C. St. Genois, Humion, frères, sonneurs. LB.

OOSTROZEBEKE**194. HUYS.**

- C. Vacken Huys François. ex dominicain. Tenu des propos contre le gouvernement, non arrêté. LB.
- Huys François, 43 ans. Oostroosbeke, Dominicain. LO. XVII.

SCHUIFERSKAPELLE**195. HUYS.**

- Jean Husse onder C. Tielt. LB.
- Jean Huys, cultivateur, arrêté. C. Tielt, 14 Nivose 7. RABg.AM. 1.2027.2.11.
- T.321, 340.

IZEGEM**196. HUYSENTRUYT.**

- Huysentruyt J.B., Iseghem, arrêté, vu dans les rassemblements menaçant les fonctionnaires publics. L.B.
- Huysentruyt J.B. (chefs arrêté). C. Iseghem, 28 Nivose 7. RABg.AM. 1.2027.2.
- 2 J(ea)n Bte Huysentruyt, a été vu dans les rassemblements, a fait des menaces à des fonctionnaires. Liste zie V. Haverbeke. RABg.AM. 1.181.28.3040.

ARDOOIE**197. IDE.**

- Les deux ex-vicaire et Verbrouck jeune, zie Ardozie. Zie Kempinck. AR.90.16. blz. 4.
- Frans Ide. AL.8.
- Ide François, 36 ans, Ardoye vicaire. LO. XXV.

ZUIDSCHOTE**198. KARETTE.**

- Karette Pierre, arrêtés et conduit à Lille. Ces trois sont de complicité et tous de la commune de Zuidschote. 15 Pluviose 7. C. Elverdinge. RABg.AM. 1.2027.2. Zie vierde opmerking Jan Roye.

199. KEITEL.

- AL.1.
- J'ai pris des informations sur tous les individus de ce canton et même de ceux limitrophes qui ont pris part à la révolte, sans trouver parmi eux le nommé Franscicus Keitel que par la votre du 29 prairial dernier 1784, vous m'annoncez être à Ingelmunster, 22 Fructidor. RABg.AM. 1946.18.490.1018.

ARDOOIE**200. KEMPINCK.**

- Un certain Campe, ex vicaire.
- Les deux ex vicaire et Verbrouck jeune. C'est moi qui l'ai pu les signaler ayant des preuves de leur cupabilité par deux espions que j'ai a Ardoye. Non arrêté, 24 Brum. AR.90.16. blz. 4.
- In BIWV1.12. Staat verkeerdelijk Campe.
- Kempinck Pierre, 40 ans, Ardoye, vicaire. LO. XXV.

HULSTE**201. KINDS. †**

- F. Kinds van Hulste (monument Kortrijk, OBV. 79bis, RK.984).

- Fideel Armand Kinds jonkman gehuisvest te Hulste (7). : ingeschreven te Hulste. BKK. 12.
- TB.RBCB.48.

EGEM**202. KINDT.**

- Eegem Kindt Pierre mendiant brigand, non arrêté. LB.
- Pierre Kindt, non arrêté retraite presumé Eeghem, dressé mandat d'amener 16 Ventose 7. Canton Pittem. RABg.AM. 1.2027.2.15.
- On vient d'arreter a l'instant le nommé Pierre Kindt qui s'est battu contre un gendarme. 21 Nivose 7. RABg.AM. 181.1.21.9726.
- Pierre Kindts d'Eeghem. T.109.

HULSTE**203. KULE. †**

- Jan Kule gesneuveld. Zie Jacob de Neire. BKK.13.

C. PITTEM**204. LAEDESOU.**

- Pittem 15 troubles. Laedesou Jean. 30 arrêté et libre. RABg.AM. 182.1.8.8826.
- P.153.

C. IZEGEM**205. LAMMERTYN.**

- C. Iseghem Lammertyn Eugène. A reçu les brigands embauché de force plusieurs personnes arrêté. LB.
- Lammertyn Eugène (chef arrêté). C. Iseghem 28 Nivose 7. RABg.AM. 1.2027.2.9.
- Eugène Lammertyn a reçu dans la nuit du 5 au 6 des brigands poursuivi par la patrouille a forcé plusieurs personnes a marcher avec les brigands. RABg.AM. 1.181.28.9040. Zie liste V. Haverbeke.

C. TIELT**206. LAMPAERT.**

- Charles Lampaert, cultivateur, arrêté. C. Tielt, 14 Nivose. RABg.AM. 1.2027.2.11.

C. BELLEGEM**207. LAMPE.**

- Lampe. AL.8.
- C. Belleghem. Lampe (Pierre). Chef des rebelles, non arrêté. LB.
- Zie Lampre.

C. BELLEGEM**208. LAMPRE.**

- Zie Lampe.

C. TIELT**209. L'ARMUSEAU.**

- AL.8.
- Joseph L'Armuseau, capitaine des brigands. C. Tielt 14 Nivose 7. RABg.AM. 1.2027.2.11.
- Den 5 Februari 1797 haalde M. Larmuseau Van Hanewyck twee relikwien weder die hij insgelijks aan 't klooster gegeven had (1) archieven twee reçues in 't fr. BTS.

- BTS.19. over Pittem naar Roeselare.
- PV. Tielt.
- PV. Roeselare.
- RK. 2086-2089.
- Vrij van vervolging 10 April 1800. T.263. Orfèvres, demeurant à Tielt, né à Courtrai. T. 261. 419.

ROESELARE**210. LECOMPTE.**

- Charles Lecompte. Geolier, zie Vanderperre. Vanderperre, is dat een handtekening ofwel is het een nieuwe geolier ? AR.90.17.

KACHTEM**211. LEGEIN.**

- 12 br. 7. à 11 1/2 L'adm. du canton de Roulers... apperçoit un attroupement de bourgeois.
- On court et on vit passer 3 hommes dont un avait un sabre et deux pistolets, les deux autres n'étaient pas armés on les poursuite celui avec des armes se sauve avec un autre le troisième ne courait pas et fut arrêté et amene a la maison commune, interrogation faite il dit se nommer Joseph Legein âgé de 26 ans domestique françois Verhelle à Cachtem il déclare d'avoir été forcé des autres brigands qu'ils ne connaissait aucunnement cependant tout ce qu'il pourrait dire de leur domicile qu'il croit d'être de W. Rosebeke. AR. 90.12.

HEULE**212. LENOIR.**

- C. Moorzelle, Lenoir suspect, arrêté. LB.
- Lenoir, arrêté, 20 Nivose 7. C. Moorzelle, commune Heule. Le nommé Lenoir s'était essentiellement distingués et fut arrêté parmi les autres il doit s'en trouver ce coupable mais la plus pars sont ordherents et non auteur de la rebellion. 20 Nivose 7. RABg.AM. 1.2027. Moorzelle.
- Bij vergissing staat er een Lenoir zoon in BIWVl.21.

ST. DENIJS**213. LIENART.**

- C. Bellegem : Leinard, notaire, redacteur de proclamations incendiaires. non arrêté. LB.
- Lienaert. AL.
- Lienard notaire s. Genois. Fait des écriis incendiaires, non arrêté. LB.
- Daar Ss. Denys in het kanton Bellegem ligt komt hij voor op de lijst C. Belleghem als Leinard, notaire, redacteur de proclamation incendiaire, non arrêté. LB.226.
- 11 Germinal an 7 au juge de paix de canton de Belleghem. Citoyen, votre lettre dernière reçue contenant differentes faits dont se serait rendu coupable le citoyen Lienart entre autre qu'il aurait été l'instigateur des troubles tant par discours que par écrits. Aucun des témoins que j'ai entendu sur le lieu et que j'ai ensuite cité pour venir ici m'en parle pas un mot, au contraire quelques uns déclarent d'avoir vu Lienart sur la place de S. Genois au moment que les rassemblements y était mais de ne pas avoir vu qu'il aurait pris part, un autre va plus loin et dit d'avoir eu des conversations avec lui et d'avoir entendu par les discours qu'il desapprouvait la contre revolution qui agitait le pays. Vous savez citoyen que ce n'est pas sur un oui dire ou sur un bruit vague sot repondu par le rassemble-

ment qu'on peut priver un homme de sa liberté. Je vous invite donc de nous vouloir indiquer les personnes qui peuvent parler en connaissance de cause et donner des notions sur les faits contenus dans votre lettre. Je les citerai incessamment et je les entendrai pour en avoir tel égard que de droit. AD.REG.II.

PITTEM**214. LESAFFERE.**

- Jacques Lesaffere arrêté canton Pittem. RABg.AM. 1.2027.2.15. Is dezelfde als Saffere uit LB.
- Zie Saffere.
- P.154.

AARSELE**215. LYBAERT.**

- Pierre Jacob Lybaert, natif du canton de Ruysede, domestique habitant de ma commune. T.269.

KUURNE**216. MAELFAIT. †**

- Staat op het monument van Kuurne.
- JB Maelfait † Ceurne (monument Kortrijk, OBV.79bis, RK.984).
- Staat niet in BIWVI.
- 28 Octobris 1798 circa horam 5 am pomeridianam hic obiit Joannes Baptista Maelfait, operarius, maritus Mariae Catharina Matton aetatis circiter 55 annorum sepultus in hoc coemeteric. C. Pesant (paster in Cuerne). TB.SB.107 en 108. AKP.

MEULEBEKE.**217. MAES.**

- C. S. Genois Maes Jacques. Chef de brigand déjà arrêté. LB. Zie Mestdagh. LB.
- Jean Maes arrêté. Le dit Jean Maes prevenus d'avoir executé le desordre dans la journée du 5 et trouvé armée d'un baton, sans concarde et sans passeport. C. Ruesede 19 Nivose. RABg.AM. 1.2027.L2.11bis.
- Jean François Maes, âgé de 25 ans environ de la commune et canton de Meulebeke ayant autrefois couru les villages comme marchand de chanson evadés des maisons d'arret de Lille et signalé par vos feuilles de divers signalements. Reeds aangehouden 16-17 fructdor. Brief geschreven Tielt 18 fructdor door Esmonot. RABg.AM. 1.1946.37. n° 1186 Rep. 1481.
- 6. Jean Maes, prevenu d'avoir excité desordre, la sedition. Trouvé dans le canton de Ruysede sans cocarde, et sans passeport. Arrêté le 12 Brumaire. BARg.AM. 1.182.36.

C. TIELT**218. MAES.**

- Pierre Maes, ouvrier, arrêté. C. Tielt. 14 Nivose 7. RABg.AM. 1.2027.2.11., T.205.
- T.522

HEULE**219. MARISSE.**

- C. Moorzelle, Marisse Joseph. Pillé les armes et l'argent, non arrêté. LB.
- Joseph Marisse, non arrêté. C. Moorzelle, Commune Heule. 20 Nivose 7. RABg.AM. 1.2027. Moorzelle.

- Les gendarmes porteurs du present vous amenant le nommé Joseph Marisse dont je vous ai parlé dans une lettre du 13. 14 Pluviose an 7. Sager. (get.) Recu le 25 Pluviose. RABg.AM. 181.1.29.10101.

C. WESTNIEUWKERKE**220. MARREAU.**

- Jean Baptiste. Zie nota van broer.

C. WESTNIEUWKERKE**221. MARREEAU.**

- Philippe Marreeau. Note : tous deux de la conscription militaire, auteurs d'avoir crié le soir, 30 Vendemaire; an 7. Ils sont arrêtés et en prison à Gand. C. Neuve-Eglise; 19 Nivose 7. RABg.AM. 1.2027.2.8.

KANEGEM**222. MARTENS.**

- C. Vacken, Martens Bernard. Tailleur. Déserteur autrichien, non arrêté. LB.
— Martens Bernard, tailleur, Caneghem. Non arrêté. Inconnu (retraite). 30 j. Ex soldat autrichien fugitif sans se faire parti des brigands. RAMg.AM. 1.2017.2.13.

C. WERVIK.**223. MASIL.**

- Wervicq Domicque Masil, zie nota De Smet Medard. C. Wervicq. 23 Nivose 7. RABg.AM. 1.2027.2.4.

C. WESTKAPELLE**224. MASSCHAERT.**

- Domestique, zie Van Houtte François. RABg.AM. 1.182.42.8827.

MOORSELE**225. MASUREL.**

- Marsurel Fils, zie nota vader.

MOORSELE**226. MASUREL.**

- Masurel pere, caché, zie nota Bonte. 20 Nivose 7. Commune Moorzelle Canton id. RABg.AM. 1.2027. id.
— Hier au soir 10 1/2 dans une patrouille donc je faisais partie, un nommé Hillaire Masurel principal instigateur des troubles qui ont éclatés ici dans les premiers jours de brumaire se trouvait dans un cabaret je l'ai fait arrêté et conduire ce matin à Menin.
Relativement a cet individu je vous rappellerai un de mes rapports dans laquelle je vous disait que le 5 brumaire un nommé Masurel fermier en cette commune m'était dit le predit jour revenir de bruges avoir passé à Rousselare et avoir vu une partie de l'armée catholique que c'était une affaire finie que la religion triomphait que les 1600 français étaient prisonnier dans l'église de Rousselare que les forces des insurgés étaient incontenables qu'avant 24 heures, bruges sera pris et que les anglais secouderaient la prix d'ostende, etc. Cette déclaration ou rapport fait au secretariat au citoyen de-clercq employé et notaire et ensuite publiquement et dans les cabarets produisit l'effet le plus sinistre dont je fus témoin, finalement il a déterminé l'armement de la jeunesse de cette commune et de cette circom voisines, le fils de cet individu s'est aussi joint aux brigands — d'après ca l'arrestation de cet individu manquée 4 fois par la gendarmerie

et le commandant de Menin m'a paru d'autant plus importante que cette homme est dangereux sur tous les rapport, se traine contre les français et le gouvernement est d'autant plus d'urgense que toujours elle est manifeste devant un petit peuple fanatique et d'une manière insidieuse. Moorzelle le 18 Pluviose Sager. RABg.AM. 1946.20.1006bis.

PITTEM**227. MATHEUS.**

- AL.14.
- Chef arrete, uit canton Pittem, 16 Ventose 7. RABg.AM. 1.2027.2.15.
- Matheus Leon, Brigand, Nota : suspecté d'avoir tué un volontaire Français de la colon de Vandamme à la rentrée dans la Belgique (1) arrêté. (1) = Er waren vrijwilligers en nationale wachten uit Rijsel ter hulp gekomen om de rust te herstellen. Zie boven blz. 175. LB.
- Zou dat generaal Vandamme niet zijn bij zijn intocht in het jaar 1794 ?
- Schoenmaker. P.154.

HELKIJN**228. MATHON.**

- S. Genois Mathon. Frère du clerc d'Helchien, non arrêté. LB.

C. RUISELEDE**229. MATISE.**

- Charles Matise, non arrêté, caché dans la commune de Caneghem. Le dit Charles Matise prevenue d'avoir menacé le commissaire du directoir ex(écu)tif d'avoir aidée a enfoncer les dit portes et excité de faire detruire le dernier par les insurges. C. Ruiseledé 19 Nivose 7. RABg.AM. 1.2027.2.11bis.
- Is dat een Mathys ?
- Zie Mestdagh.

LANGEMARK**230. MEERSEMAN.**

- Zie De Meerseman.

C. AVELGEM**231. MEITROYE.**

- C. Avelghem Meitroye François, cultivateur, conseil et instigateur; entravé, la recette des contributions; arrêté. LB.

HOUTAVE**232. MERCIER.**

- Par la ressemblance de cette écriture a celle d'un nommé... Mercier, logeant dans le hameau de Houtave. A 7 h. le 4 Brumaire a la porte d'église un papier menacant le president, le trésorier, agent et secretaire de l'assommer, boucler s'ils se melaient de circumscription. RABg.AM. 1.181.14.8844.

IZEGEM**233. MESSEINE. †**

- AD.
- F. Messeine, van Ouckene, (monument Kortrijk, OBV.79bis. RK.384).
- F. Messeyne (monument Izegem, OBV.47 en 50, ZD. OV.149. 150, BDL.95.6, DBL.97. 54, SBKK. 6, TB. 22., MV.).

- Frans Messeine, geboren te Ouckene en gehuisvest te Izegem, smid, stierf in den ouderdom van een en vijftig jaren. (7) Ingeschreven te Izegem. De acte zegt a cause de troubles de brigandage. (8) De lezer bemerkt dat wij enkel de slachtoffers opgeven van wier dood wij stellige bewijzen bezitten. BKK.14.
- F. Messeyne. Het register van Izegem meldt het overlijden van F. Messeyne. Dodelijk gewond, had de man nog zijn vaderstad kunnen bereiken. SBKK.6.
- T.I. Franciskus Messeyne, getrouwde man, oud 50 jaren.
- MV. 2 maal aangegeven. François Messeine. Marechal ferrand, 51 jaar. Hij is gestorven le 7me jour du mois Brumaire (28 October 1798) vers le midi en kon eerst op le premier Frumaire (21 November), worden aangegeven à cause des troubles de brigandage. MV.
- Messeyne Frans, Izegem, ingeschreven id. TB.RBGB.48.

IZEGEM**234. MESSELIS.**

- Pierre Misselis, zie Michelis. We vonden nog Masselis en Michiels alles voor dezelfde individu.

WERVIK**235. MESSIAEN.**

- Fortuné Messiaen pretre cid(ewan)t vicaire à Wervicq, idem point arrêté.
- Messian, pretre ci contre (caché) on l'ignoré mais on presume qu'il doit être quelque part caché dans une ferme. C. Wervicq. 23 Nivose 7. RABg.AM. 1.2027.2.4.
- Zie Colette. RABg. AM. 1.121.25.8965.
- Messiaen. LD.XV.
- RK. 2018.

INGELMUNSTER**236. MESSIAEN. †**

- Gesneuveld. AL.8.
- L. Missiaen, van Ingelmunster. (monument Kortrijk, OBV.79bis. RK.324). Wijk Zandberg (AIng.).
- Lodewijk Missiaen, oud vijf en twintig jaren, nog een zoon van Ingelmunster bezweek insgelijks « bij de herberg Zandberg » (3). Ingeschreven te Ingelmunster (BKK.14. SBKK. 9.FT.206).
- Ludovicus Callixtus Missiaen, 25 jaren. † 29-10-1798. RI.32. AIng.
- Messiaen Lodewijk. Ingelmunster, ingeschreven Ingelmunster. TB.RBGB.48, werd doodgeschoten bij de herberg de Zandberd id. 49.
(Dit is verkeerdelijk voor de herberg de Zandberg, ook voor Buyse waar dezelfde fout gemaakt werd).

G. RUISELEDE**237. MESTDAGH.**

- S. Genois, Mestagh, déjà arrêté. LB. Geeft verkeerdelijk Mestdagh en consoorten onder «S Genois» prevenus arrêtés.
- 1° Le citoyen Mestdagh prevenus d'avoir favorisé l'évasion de son domestique qui le 5 Brumaire me menaca effroiablement a l'approche des brigands et que si tôt que les dits brigands furent sur la place du dit canton le meme domestique du dit Mestdagh a été

le premier qui a aidée a enforcer ma porte et excité les insurgés à me détruire. RABg. AM. 1.182.36.

- Zou die domestique Bruanne judocus domestique. LB. niet zijn ofwel Charles Matise. Is hij van Kanegem ?

TIELT**238. MEULEMEESTER.**

- Guillaume Meulemeester, détenu à Gand, zie Demeulemeester. T.205, 220, 244, 251.

C. TIELT**239. MEULEMEESTER.**

- Trois frères. T.189, 209.
- Trois frères dont Ignace. T.208, 215.

C. TIELT**240. MEULEMEESTER.**

- Pierre Demeulemeester. T.111, 205, 215, 216, 220, 244, 265, 293.

OOSTROZEBEKE**241. MEYENS.**

- Meyenx Jean. C. Wakken. (O. Rozebeke in potlood) Macon arrêté sonneur de tocsin. LB.
- Meyeux Jean maçon, Roosbeke, un natif de Cologne, arrêté 30. Nota zie Van Severen Armand. RABg.AM. 1.2027.2.13.

IZEGEM**242. MECHELIS.**

- Proces verbal fut dressé mandat d'amener contre le prevenu nommé pre Michelis naar Kortrijk — ontsnapt. RABg.AM. 1.181.28.8741 en volgende.
- Geheel het verhaal door Languelbert : hij had concarde afgerukt met 7 mannen. Hij ontsnapt 25 Vent. 4 1/2 heure après midi. RABg.AM. 1.181.30 zonder nummer.
- Zie ook RABg.AM. 1.182.38 n° 1618. Prevenu d'avoir voulu forcer les personnes a oter la cocarde a 3/4 de lieu de ce coté-ci (Courtrai) attaqué par sept hommes; 1 brigand blessé de sabre à l'épaule. 5 coups de pistolets. Cabaret st pierre des etranger des communes de Ledegem et Gheluwe (bijlage id.) 25 Vendemair.
- Zie Messelis.
- Zelfde vertelling in A.D. Reg. II 1619 en 1628 daar is de schrijfwijze Pierre Misselis.

INGELMUNSTER**243. MISSIAEN.**

- Zie Messiaen.

HULSTE**244. MULLE.**

- Hulste l'ex greffier Mulle tient les registres des enrollement et distribue dix sols par jours aux enrolés en activité de service. RABg.AM. 182.1.38 : Gent.

C. MOORZELE**245. NAERT.**

- C. Moorzelle Naert. Scieur de long, a coupé, l'arbre de la liberté, non arrêté. LB.

DOTTIGNIES**246. NAMIQUE.**

- S. Genois. Namique. Joueur de violon à Dottignies, non arrêté. LB.

IZEGEM**247. NEIRINCK. †**

- AD.
- J. Neirinck (monument Izegem, OBV.47., BDL.95.6, BDL.97.54., SBKK.6.).
- J. Neyrinck (OBV.50, ZD., gedachtenis, OBV.150., TB.22.).
- Joannes Neirinck, getrouwden man, oud 51 jaren. TB.26., MV.

G. HARELBEKE**248. NEYT.**

- C. Harelbeke Neyt cabaretier, chef, non arrêté. LB.

G. WERVIK**249. NOLF.**

- C. Wervicq Nolf Jean Bte. Les 5 ci-contre ont été arrêté et mis en liberté par le tribunal correctionnel à Ypres. C. Wervicq 23 Nivose 7. RABg.AM. 1.2027.2.4.

INGELMUNSTER**250. NOPPE. †**

- J.B. Noppe, van Ingelmunster (monument Kortrijk, OBV.79bis, RK.384.) gesneuveld op 28 October 1798. Noppe, Jan, Baptiste, 40 jaren, sneuvelde tussen de plaats en de Warande FT.205, BKK.13 en 14, SBKK.9., RI.32., TB.RBGB.49.) 29.10.1798 — Warandestraat (AIng.) 2 uur namiddag (FT.205), ingeschreven te Ingelmunster. BKK.13-14., TB. RBGB.48.

G. ROESELARE**251. OLIVIER.**

- C. Roulers. Olivier, theologien (3) : seminarist (vroeger heette men die nog theologant hier in Vlaanderen). vu dans les rassemblements. Non arrêté. LB.
- 3 Olivier theologien fils d'un ancien bourgemester, il est prouvé qu'il s'est trouvé la veille au rassemblement de Passchendaale c'est a dire le 3 Brumaire, non arrêté le 24 Brumaire. AR.90.16. Blz. 3.
- Jean Olivier fils Gilles âgé de vingt quatre à 25 ans taille de 5 pieds, 4 pouces, cheveux et sourcils noires, yeux bruns, visage long marqué de la petite verole. AR.90.17.

MEULEBEKE**252. ONBEKENDE DODE. †**

- 't Volk van Meulebeke weet nog te vertellen dat de Fransen die van de botsing van Ingelmunster door Meulebeke wederkeerden hier een man doodschoten, die over zijn halve deur lag te kijken. TB.32.

ROESELARE**253. ONBEKENDE DODEN. †**

- Zie onbekende doden van Staden.

RUDDERVOORDE**254. ONBEKENDE DODE(N). †**

- La colonne de Wyngene a arrêté entre Wyngene et Ruddervoorde un chef de brigand et fusillé à Ruddervoorde. RABg.AM. 182.1.33.8915.
- Een anderen tekst zegt doden. AL.8.

STADEN**255. ONBEDENDE DODEN. †**

- 2 doden te Staden. RABg.AM. 182.1.33.8915. sabré le 5 brumaire. Zijn dat dezelfde als le fusillé à la sortie de Roulers. RABg.AM. 181.1.19.8866, alsook id. 33.8842 en id. 33.18847. Te Roeselare stierven volgens stadsarchief : Breyne en Claeys.

ST. ELOOIS WINKEL**256. ONBEKENDE DODEN. †**

- BKK.18 en 19., BDL.95.7. nota 3; BKK.97.55; nota., TB.22., Plaats van begraving. TB. 194.

ZWEVEGEM**257. ONBEKENDE DODEN. †**

- 7 hommes tussen Kortrijk en Bellegem (RABg.AM. 181.1.30.8871.). Is dat hetzelfde als « l'après midi le 6 on sorta à Swevegem : plusieurs tué » (RABg.AM. 1946.5.) alsook in BKK. 7.
- In de namiddag van den 7 Oktober waren de opstandelingen te Knokke, een gehucht tussen Zwevegem, Moen en Heestert. De Kortrijksche huzaren trokken er heen, overrompelden de herberg Ste Katharina, en namen elf boeren gevangen. Zie nog Goethals Ver-cruysse... alsook briefwisseling in Stadsarchief Kortrijk. BKK.7.

ROESELARE**258. ONBEKENDE DOMESTIQUE DEYS.**

- Le domestique de Deys, non arrêté. 22 Nivose 7. C. Roulers. RABg.AM. 1.2027.2.

MOORSELE**259. ONBEKENDE DOMESTIQUES.**

- 2 domestiques Moorzelle, non arrêtés, d'avoir déchiré les archives. LB.
- Zie knecht van de bakker Geluwe.

ROESELARE**260. ONBEKENDE DOMESTIQUE UIT DE ZALM.**

- Le domestique du Saumon, non arrêté. 12 Nivose 7. C. Roulers, présumé sur Ledegem ou Ruiselede. RABg.AM. 1.2027.
- Le domestique de l'auberge du Saumon et d'autres. Zie Verbanck. 24 Brumaire 7. Her-mite. RABg.AM. 1.24.94.35.

STADEN**261. ONBEKEND. EX BAILLI DE STADEN.**

- Ex bailli de Staden. Precieux brigands (samen met Bagaerd). RABg.AM. 1.121.24.9012.

HULSTE**262. ONBEKEND. FILS DE FEU. EX BAILLI.**

- L'insurrection de cette commune est pareillement dirigée par les fils de feu, ex bailli, s'appellant Charles et Louis. Ces deux derniers exhortent de la manière la plus propre à s'emparer du cœur des habitants de cet endroit se montrant avec zèle et entraînent ainsi autant par l'exemple que par les voies de persuasion. RABg.AM. 182.1.38. Zie Mulle.

BELLEHEM-ST. DENIJS**263. ONBEKEND. FILS DU CLERCK
DE POTTER (of POTTES).**

— C. Belleghem ou St. Genois. Le fils du Clerck de Potter, brigand. LB.226.

GELUWE**264. ONBEKEND. FILS MAISON DE
VILLE.**

— Menin Geluwe le fils de l'aubergiste de la maison de ville, non arrêté. LB.
— Gheluwe le fils de la maison Communale. C. Wervicq. 23 Nivose 7. RABg.AM. 1.2027.2.4.
Zie Wathousse en Bonte.

GELUWE**265. ONBEKEND. FILS VAN HET
WIT-HUIS.**

— C. Menin, Geluwe Pierre le fils de l'aubergiste de la maison blanche, non arrêté. LB.225.
— Pierre... fils du cabaretier de la maison blanche. Ce jeune homme était porteur de car-
touche. C. Wervicq. 23. Nivose 7. RABg.AM. 1.2027.2.4.
— Van Steenkiste en de zoon van de herberg het Witte huis te Moorselede zou onderbevel-
hebber zijn volgens B.1926, blz. 179. H. Zie ook Bonte.

TORHOUT**266. ONBEKENDE GEVANGENE.**

— Een gevangene te Torhout, Ieperse weg. RABg.AM. 182.1.39.8865.
— Volgens AL.11 zouden er 2 aanwervers van troepen gevangen zijn.

DADIZELE**267. ONBEKENDE GEVANGENEN.**

— Le Lieutenant des hussards de Chambord avec 10 hommes prit 6 prisonniers dont 2 armés.
Il ramena ces brigands (de Dadizele) à Menin. 5 Brumaire. RABg.AM. 1.1946,9. en RABg.
AM. 181.1.34.8809.

HOOGLEDE**268. ONBEKENDE GEVANGENEN.**

— Te Hooglede 8 gevangenen. AL.19.

OOIGEM**269. ONBEKENDE GEVANGENEN.**

— 15 Gevangenen « à Oguemque ? entre Courtray et Avelgem le 6 Brumaire ». AL.19.

RUMBEKE**270. ONBEKENDE GEVANGENEN.**

— 7 Gevangenen te Rumbeke op 4 Frimaire. RABg.AM. 182.1.28.8741 en 8792.

WERVIK**271. ONBEKENDE GEVANGENEN**

— Gevangenen te Wervik op 30 Vendémiaire. RABg.AM. 1.35.8769. Is id. 8789 die meldt 5
gevangenen op weg Ieper-Geluwe hetzelfde ? Zie Desmet Médard.

ZWEVEGEM**272. ONBEKENDE GEVANGENEN.**

— Elf gevangenen te Zwevegem. RABg.AM. 1.181.30.8871., BKK.95.5., BDL.52, BKK.97.52.,
TB.21., TB.58., Hs. Deconinck, Hs. Goethals, TB.87., TB.144.

LENDELEDE**273. ONBEKEND KAREL.**

- Den 28 October 1798 is gekend onder de naam Brigands Zondag. Over 40 jaar leefde te Lendeledede een zekere Karel slachtoffer van de woede der Franse soldaten. Hij was verminkt aan een arm, zijn aangezicht was al in kappen en kerven. Hij was gekend onder de name van Karel Brigand. De Clercq. Geschiedenis van Aarsele. Bg. 1881, blz. 109.
- Claerhoudt C. Nieuwe reeks. Korte Verhalen, dl. II, blz. 5-14.

274. ONBEKEND. KNECHT VAN LOKEREN.

- AL.16.
- Domestique, conducteur des chevaux de Pierre Van Lokeren. T.369.

GELUWE**275. ONBEKEND. KNECHT VAN DEN BAKKER.**

- AL.9.
- Is dat dezelfde als domestique de Moorzelle? Zie domestique.
- Un batard demeurant chez un boulanger. RABg.AM. 1.2027.2.4.

HARELBEKE**276. ONBEKEND. KOSTER VAN HARELBEKE.**

- Op den 22 Augustus (1799) te 11 uur 's avonds heeft de criminele rechtbank uitspraak gedaan tegen de koster der kerk van Harelbeke die gedurende de laatste trobelen van de zo-gezegde « brigands » de klokken heeft geluid en andere strafbare feiten gepleegd. Hij was voor deze feiten door het Departement der Schelde te Gent tot 4 jaar opsluiting in de ijzeren boeien en zes uur tentoonstelling verwezen. Tegen deze uitspraak heeft hij beroep aangetekend en zoo is de zaak voor het Departement der Leie te Brugge gekomen die hem tot de doodstraf door de guillotine heeft veroordeeld (5) Van Wallegem, Dagboek blz. 15.
- M. Pieters. Twintig jaar bezetting.
- Le clerc de Belleghem in LB. is dat dezelfde? Of is hij van Aalbeke? (klankgelijkenis met Harelbeke).

INGELMUNSTER**277. ONBEKEND. KOSTER VAN INGELMUNSTER.**

- Zie BIWVl.23.

ST. DENIJS**278. ONBEKEND. LE CLERC.**

- St. Genois. Le clerc de Bellegem, non arrêté. Zie onbekend koster van Harelbeke.

C. IEPER**279. OOGHE.**

- C. Ypres Ooghe. Ex moine. D'intelligence avec les révoltés, non arrêté. LB.
- Ooghe Ignace. 33 Ypres moine. LO. XXVI.

IZEGEM**280. PARMENTIER. †**

- AD.

- J. Parmentier (monument Izegem, OBV.47 en 50., ZD., OV.150., BDL.95.6., BDL.97.54., SBKK.6., TB.22., Gedachtenis.
- Joannes Parmentier, ongehuwd, oud 28 jaren. TIz.26., MV.

C. IZEGEM**281. PARMENTIER.**

- Chef des rebelles Iseghem, arrêté. C. Iseghem. LB.
- Parmentier (chefs arrêtés) id. C. Iseghem. 28 Nivose 7. RABg.AM. 1.2027.2.9.

DADIZELE**282. PARRET.**

- Parret françois, non arrêté, zie nota Soenen. RABg.AM. 1.2027.2.

INGELMUNSTER**283. PATTYN.**

- Pattyn fois d'Ingelmunster (chef arrêté id), C. Iseghem, 28 Nivose 7. RABg.AM. 1.2027.2.9.
- Pattyn fils de pre. arrêté, transféré à Courtraye et delà à Lille. 13 Pluviose 7. C. Ingelmunster. RABg.AM. 1.2027.2.7.

IZEGEM**284. PEKER.**

- Peker (trois frères); C. Iseghem, déserteur non arrêté. LB.
- Peker l'ainé, caché canton d'Iseghem. C. Iseghem. 26 Ventose. RABg.AM. 1.2027.2.9.
- N. Depricker, brigand conduit de Bruges en cette prison (échappé). 29 Pluviose 7. C. Menin. RABg.AM. 1.1946.53.10148 (met omstandigheden verteld).
- Depickere. L'un s'appelle de pickere l'ainé prévenu d'avoir été un des chefs et instigateur de la revolte éclaté dans le canton de Iseghem. (ontsnapt, Menen met bizonderheden). RABg.AM. 1.1946.39.10148.
- Zie Depickere.

TIELT**285. PERSYN.**

- Pierre Persyn, aubergiste. T.369.

HEULE**286. PIERRE.**

- C. Moorzelle Pierre (Jean) d'avoir déchiré les archives, non arrêté. LB.
- Is waarschijnlijk uit Heule.

MENEN**287. PILLE.**

- Garçon blanchisseur et désigné par le comdt Militaire de la place d'Ypres comme ayant fait partie du rassemblement. L'ordre a été communiqué au brigadier de la gendarmerie stationné en ce canton de l'arreter son domicile habitué. Observations : la gendarmerie a été dans sons domicile presumé pour l'arreter il était sorti; depuis elle ne cesse de faire des nouvelles tentatives pour connaitre les prenomms pour la raison que plusieurs portent le même nom et qu'on craint de commettre un acte arbitraire si l'on prenait l'innoncent pour le coupable. 18 Nivose. RABg.AM. 1.2027.2.16.

C. IEPER**288. POLDERMAN.**

- C. Ypres Polderman. Brigand, arrêté. LB.

ROESELARE**289. POOT.**

- C. Roulers, Poot, tonnelier sonneur de tocsin, arrêté. LB.
- Poot tonnelier, arrêté, 22 Nivose 7. RABg.AM. 1.2027.2.
- 5. Poot tonnelier sonneur de tocsin, batteur de cuivre, planteurs de crucifix nous lui en avons trouvés trois dans son lit. Arrêté 24 Brumaire. AR.16. Blz. 2.

C. MOORSELE**290. PROVOST.**

- C. Moorzelle Provost. A demandé les clefs du clocher, le pistolet à la main, non arrêté. LB.
- Staat niet onder Moorzelle in andere stukken ?

C. TIELT**291. QUARTIER.**

- Amandus Quartier, meunier. C. Tielt. 14 Nivose 7. RABg.AM. 1.2027.2.11.
- T.223, 247, 257.

C. TIELT**292. QUIKELBERGHE.**

- Pierre Quickelberghe, tailleur, arrêté, C. Tielt. 14 Nivose 7. RABg.AM. 1.2027.2.11.
- BT.199. T.223.

C. ST. DENIJS**293. RAPSART.**

- S. Genois Rapsart. Jeune étourdis, arrêté. LB.
- Rapsaet of Rapsaert of Rapsart ?

OTEGEM**294. RAVERSTYN.**

- Ooteghem Raverstyn, caché à Ooteghem. RABg.AM. 1.2027.12.

TIELT**295. REGELBRUGGE.**

- AL.8.
- Jean Regevelbrughe, chirurgien, arrêté. 14 Nivose 7. C. Tielt, RABg.AM. 1.2027.2.14.
- Er is een Regelbrugghe Maurice, recollect bij zijnen broeder in de Hoogstraat (Fr. 14) die weigert eed van haat. Verraden door Maree (BTS.13) Moeder Regelbrugge (BTS.13) Geneesheer (BTS.10) in vrijheid.
- T.189. T.241, 249, 244.

TIELT**296. REGELBRUGGE.**

- La veuve Regelbrugge. T.189, 244.

C. IZEGEM**297. RENIER.**

- Renier Jean. C. Iseghem. Mendians, brigand, non arrêté. LB.
- Renier Jean, chefs caché dans le canton d'Ardoye, natif Iseghem. 26 Ventose 7. Canton Izegem. RABg.AM. 1.2027.2.9.

IZEGEM**298. RENIER. †**

- AD.

— W. Renier (monument Izegem, OBV.47 en 50. ZD. OV.150. BDL.95.6., BDL.97.54., SBKK. 6., TB.22. gedachtenis.)

— Gulielmus Albertus Renier, getrouwden man, oud 48 jaren. TIz.26., MV.

G. RUMBEKE**299. REYNAERT.**

— Reynaert, couvreur de chaises, arrêté, canton Rumbeke. 21 Nivose 7. RABg.AM. 1.2027.2.18.

G. HARELBEKE**300. REYNAERT.**

— C. Harelbeke Reynaert. Rebelle avec un autre dont le nom n'est pas porté. LB.

G. TIELT**301. RIVIERE.**

— C. Tielt. Armand Riviere. LB.

— Ouvrier arrêté. C. Tielt. 14 Nivose 7. RABg.AM. 1.2027.2.11.

G. PITTEM**302. RYSTHERE.**

— Rysthere fils de François, non arrêté, caché Beernhem. 16 Ventose 7. Canton Pittem. RABg.AM. 1.2027.2.15. Het is geen deknaam lijk verkeerdelijk in BIWVl. Er was immers een familie Rysthere te Beernem.

G. WAKKEN**303. ROBERECHT.**

— C. Vacken, Roberecht Pierre. Marchand. A tenu des propos séditions, non arrêté. LB.

HEULE**304. ROELEN.**

— Zie Roets.

HEULE**305. ROETS.**

— Zie Routs.

DADIZELE**306. ROGIER.**

— Rogier J(ac)q(ue)s François, zie nota Soenen, RABg.AM. 1.2027.2.

PASSENDALE**307. ROMBEKE.**

— Zie Crombeke.

G. IZEGEM**308. ROOSE.**

— Roosé Louis. C. Iseghem, journalier, brigand, non arrêté. LB.

— Roose Louis, caché, canton Iseghem. 28 Nivose 7. C. Iseghem. RABg.AM. 1.2027.2.9.

— Zie Routs.

IZEGEM**309. ROSSELLE. †**

— AD.

- J. Rosselle (monument Izegem, gedachtenis ZD., OBV.47 en 50., OV.149., BDL.95.6., BDL.97.54., SBKK.6., TB.22.).
- Jacobus Rosselle, weduwnaar, oud 64 jaren. TIz.26., MV.

HEULE**310. ROUTS.**

- C. Moorzelle. Roule Francois. Pillé les armes et l'argent, non arrêté. LB.
- Fs. Routs ? Rosets ? = Roets ? of Roelens, non arrêté. C. Moorzelle. Commune Heule. 10 Nivose 7. RABg.AM. 1.2027. Moorzelle.
- Staat verkeerdelijk onder Roose in BIWVl. Zie Heule.

ZUIDSCHOTE**311. ROYE.**

- Jan Roye. AL.9.
- Roye Jean, arrêté et conduit à Lille, prevenu d'avoir abbatu l'arbre de la liberté à Elverdinghe. Ces trois sont de complicité et tous de la commune Zuidschote. RABg.AM. 1.2027.2.6.
- Zie ook RABg.AM. 181.1.11.8854.
- Hij staat onder C. Elverdinge in BIWVl. maar was uit Zuidschote.

DADIZELE**312. SABBE.**

- fs. Sabbe, non arrêté, zie nota Soenen. RABg.AM. 1.2027.2.

C. TIELT**313. SAERTEL.**

- C. Tielt. Saertel Bernard. Tourneur. Brigand arrêté. LB.
- Bernard Saertel, Tourneur arrêté. C. Tielt. 14 Nivose 7. RABg.AM. 1.2027.2.11.

C. PITTEM**314. SAFFERE.**

- C. Pittem Saffere. Déserteur autrichien. Brigand non arrêté. LB. Echte naam is Lessaffere, zie die naam.

OOST-ROOZEBEKE**315. SAGAERT.**

- C. Vacken. Sagart Emmanuel, journalier, sonneur de tocsin, arrêté. LB.
- Sagaert Emmanuel, journalier, Roosbeke, arrêté, 45 ans, nota idem als Vanseveren Armand. RABg.AM. 1.2027.2.13. Zie van Severen.
- Is dat een Segart ?

C. RUISELEDE**316. SALLIET.**

- S. Genois Sailliet Thérèse dit Bogge, instigatrice. Déjà arrêté. LB.
- Thérèse Sailliet, arrêté. La dite Thérèse Sailliet prevenu soit disant pour avoir dit de sonner le tocsin dans la commune de Ruiselede pour inviter les brigands de voler au secours des brigands dans la commune de la chapelle. 19 Nivose 7. C. Ruiselede. RABg.AM. 1.2027.2.11bis. Verkeerdelijk in BIWVl. : Galle.
- Therese Sailliet, dite Bogge, jeune fille demeurant chez son père prevenu soi disant d'avoir dit de sonner les cloches au canton de Russelede pour inviter les brigands de

voler au secours d'autres brigands en la commune de la chapelle. Arrêté le 12 Brum. RABg.AM. 1.182.36.

G. TIELT**317. SAMOIER.**

- Le fils de Livin Samoier, cultivateur, caché. C. Tielt. 14 Nivose 7. RABg.AM. 1.2027.2.11. Is dat Sambier ?

POELKAPELLE**318. SAMYN.**

- C. Dikkebusch, Samyn Joachim, cultivateur d'intelligence avec l'ennemi, non arrêté. LB.
- Caché. ils sont absents et cachés. 25 Nivose 7. C. Langemark. RABg.AM. 1. 2027.2.
- Samyn Joachim, caché, on le croit en sa ferme, on a tout apparence que ces deux derniers ont été favorisé par le juge de paix de Langemarck. C. Elverdinghe. Brigand de Languemark. 15 Pluviose an 7. RABg.AM. 1.2027.2.6.
- Au nombre des chefs cachés dont est parlé plus haut un seul m'était parfaitement connu il se nomme Joachim Samyn riche propriétaire cultivateur au hameau de Poelcapelle en Langemark. Celui ci promettait trois tonnes de biere a celui ou a ceux qui m'auraient livré vivant entre ses mains... Il existe en outre un acte à sa charge signé et attesté de trois ou quatre habitants du dit Langemark digne de foi par lequel il conste que le 5 du dit mois de brumaire le dit Samyn s'est présenté chez le citoyen Comyn alors secretaire de la municipalité de Langemark, présentement agent depuis la reunion de cette commune au canton de Zonnebeke qu'étant la ce Samyn accompagné de quelques uns de siens en sous ordre aurait dit en présence des signataires du dit acte que tout étant a ses ordre et qu'il dépendait de lui de faire brûler et de grillé ceux d'entre les habitants qu'il lui aurait plu de traiter ainsi. Je suis informé par le meme Comyn que durant tout l'apres midi 4 Brumaire, Samyn n'a cessé de lui dire. Je vous plains a de ce que vous servez les Carmagnolles bientôt vous verrez quelque chose qui vous exposerà. Cela se passait une heure avant l'arriver de la bande brigandines. Vous auriez peine à croire citoyen commissaire, que non obstant que cet acte dont est parlé plus haut fut mise entre les mains du citoyen Hollevoedt, alors Directeur du jury de l'arrondissement d'Ypres, ne donnait aucune suite à charge du dit Samyn. Il est vrai que sa famille et lui sont beaucoup fortuné et que probablement tout le monde n'a pas eu la même delicatesses pour rejeter avec dédain ce vil. argent qu'on ne proposait, afin de m'engager a ne point faire usage des pièces a sa charge dont je me trouvais nampti. Depuis ma triste aventure du dix de ce mois il parraissait que le directeur du juri actuel du tribunal d'Ypres allait entreprendre energiquement cette meme affaire, il a fait arreter le surnommer Samyn et au bout de trois au quatre jours de détention l'affaire a été terminée a la grande satisfaction de lui et sa famille ? Samyn vient d'être acquité définitivement je ne sais surquelle loi il a appuyé son sentiment, mais je sais bien qu'on a vidé beaucoup bouteilles de vins en la prison d'Ypres.
- Je reviens a la decision du tribunal relativement à ma dernière avonture cependant il m'est possible d'être obligé d'en parler a cause qu'on pourrait croire que l'interet me guide pour accuser le juge. de n'avoir appliquée la peine que la loi prononce a la charge de la commune d'Elverdynghe. mais ceux qui connaissent mon désintéressement, me rendront justice et se persuaderont bien que cette plainte ne tend que vers le bonheur général car qui en doute que l'impunité enhardit le méchant et le mene de crime en crime.

Déjà la mal veillance se vente que si la peine que prononce cette loi eut été appliqué a la commune d'Elverdynghe, ils s'y seraient opposés disent ils, de toute leur force. Ils vont jusqu'à dire que pour cinq mille francs le commissaire peut se entendre avec les brigands... tels discours sont ici, citoyen commissaire à l'ordre du jour ne frémis-on pas d'entendre que je pouvais avoir de la connivence avec les brigands une preuve que la mal veillance s'agite de plus en plus contre les fonctionnaires publiques ? La dernière decadi je demandai à deux individus qui passaient par cette commune., s'ils étaient munis de passeports, j'eus pour toute réponse mille invectives à essuier et je fus saisi au bras d'une si rude force que les doigts étaient empreint dans la chair et ne pouvait faire lâcher prise qu'en lui montrant le pistolet que j'atteignai de ma poche. Je parvins à l'aide de quelques gardes nationales à les arrêter je dressai procès verbal de ce que venait de se passer et les envoyais au juge de paix, le résultat est qu'un des deux s'est évadé, et le second renvoyé chez lui sans m'entendre. Il est à noter que ces deux individus se sont vantés en ma présence et qu'ils sont venus exprès par Elverdynghe pour voir si je les eusse encore arrêté ayant entendu dire que je surveille strictement les passants ? L'un nommé Pierre Hof genre de l'agent de la commune de Reninghelst Camerlynck avait un passeport sur ancienne timbre de 25 centimes, le second se nomme Joseph de Wynter de la même commune qu'il n'avait aucun papier à me montrer ? et qui me disait qu'il ne veut prendre ni passeports ni carte. Il conste que ce dernier est souscrit de la 5me classe. Tel est citoyen commissaire la position ou je... RABg.AM.

LANGEMARK

319. SAMYN.

- Martin Samyn, arrêté 25 Nivose 7. C. Langemarck. RABg.AM. 1.2027.2.
- Samyn, Martin conduit à Lille. C. Elverdynghe, Brig de Langemark. 15 Pluviose 7. RABg.AM. 1.2027.2.

HULSTE

320. SCHAEDE. †

- Gesneuveld Maria Magdalena Schaele, huisvrouw Degryse.
- Waarschijnlijk is zij de heldin van het gedicht van rederyker Blicke uit Wervik. Ziehier de groei van de opzoekingen naar Wanne Leute.
- Maria Mag. Schaele, † Cuerne (monument te Kortrijk, OBV.79bis. RK.384).
- Isegem. Een arme werkvrouw wier familienaam niet genoemd wordt, had zich gewapend met een vork bij de opstandelingen gevoegd. In de vlucht geraakte zij handgemeen met een Franschen soldaat. Op haren vijand toespringende om hem te doorsteken viel het wapen uit hare handen en getroffen door een kogel des soldaats stortte zij voor diens voeten stervend neder (1) Legende van Blicke. Is dat Schaele ? OV.150., BDL.95.6., BDL.97.54., TB.22.
- Maria Magdalena Schaele, huisvrouw van Jacob de Gryse ook van Hulste. Deze vrouw was wellicht de heldin, wier vaderlandsliefde dichter Blicke over vele jaren bezong... BKK.12, 13.
- Frans Blicke bezong over vele jaren, in eene fraaie legende, een bewijs van vrouwelijke vaderlandsliefde. Hij vertelt, dat eene arme vrouw, gewapend met eene vork, zich bij de opstandelingen had gevoegd. In de vlucht geraakte zij handgemeen met een Franschen krijgsman. Op haren aanrander toespringende om hem de vork in het lijf te ploffen, viel het wapen uit hare handen en getroffen door een kogel, stortte de vrouw voor de voeten

des vijands stervend neer. Niemand heeft de naam dier heldin genoemd. Zouden wij dan missen als wij beweren, dat zij van Hulste was en Maria-Magdalena Schaede heette. Haar doodbrief meldt althans uitdrukkelijk, dat zij «den zevensten Brumaire, in den voormiddag, op het grondgebied van Cuerne» overleed. M.M. Schaede was getrouwd met zekere Jacob de Gryse. TB.RBGK. 48 en 49.

- Daar het gedicht bijna onvindbaar is in weinig toegankelijke bronnen geeft men hier BRIGANGS-ZONDAG. (WANNE LEUTE) (28 October 1798). 1857.

Niet vreemd aen 't leed is Iseghem gebleven,
Dat leed, gebrouwd door 't Sankulottental.
't Was zondag, en de morgenklok sloeg zeven,
Weldra gevolgd van een trompetgeschal.
't Verraste volk springt op, doorkruist de straten,
En vraegt den zin van 't onverwacht geluid.
«Op, burgers, op! De vyand naekt, soldaten
Van Frankryk; op, te wapen en vooruit!»

Daer vat geweer, al die geweer kan voeren.
Zelfs 't fraei geslacht vermengt zich in den stoet.
Men trekt te velde, en burgeren en boeren (1)
Vervolgen bei, 't gehate fransch gebroed.
Hun marschgedruisch zet alles overende,
En schriklyk wast hun wemelende schaer;
Gelyk een storm bedreigt zy de oorlogsbende,
Die wykt, en raekt, te Kortryk, uit gevaer.

Daer buiten staen de vlaemsche wraekgezinden,
In wild gewoel en ydel waengebrom,
Terwyl, in stad, de Franschen middel vinden
Tot weerwraek, met versterkten krygersdrom.
Zy willen bloed; de schandvlek van hun vlieden
Wil aenstonds bloed. Daer snellen ze uit de poort,
En vliegen in den hoop der buitenlieden.
Elk, vlugt, een deel wordt vlugtende vermoord.

Slechts éene ('t is een vrouw) blyft onbewogen,
En in 't bereik eens krygers. Maer hy stuit
Zyn vaert, en dobbert tusschen 't mededoogen,
Dat hem verrast, en 't wreede moordbesluit
Hy zwaeit zyn stael, vermydt haer aen te randen,
En wenscht haer vlugt. Zy springt hem in 't gemoet
Met scherp geweer... (2) 't Geweer ontvalt haer handen,
Zy valt er naest, en zwemt in eigen bloed.

Wie was die vrouw, die neêrgevelde brave?
Een volksheldin van Iseghem. Men zegt
Dat ze uitblonk door de kloek- en schoonheidsgave,

En, levend uit de banden van den echt,
 De vreugde-zelv' was, dragend op haer lippen
 Het lachjen, als een telg van Demokriet.
 De Tyd vergat haer stamnaem aen te stippen,
 Maer hy vergeet zyn WANNE LEUTE niet.

(Uit MENGELPOEZY van F.J. BLIECK.)

- (1) Door de Franschen smaedgewyze BRIGANDS genoemd.
 (2) Eene vork.

Vriendelijk meegedeeld door Apotheker Deleu, Wervik.

G. TIELT

321. SCHOUTTEET.

- T.220, 243.
- Schoutteet fils, zie père.
- BT.202., 205.
- Fils de François Schauteet.

G. TIELT

322. SCHOUTTEET.

- C. Tielt, Schoutteet. Schoutteet père et fils, arrêté, C. Tielt. 14 Nivose 7. RABg.AM. 1.2027.2.11.
- Frans Schoutteet. BST.14.
- Frans Schoutteet père. BT.201., 210., 215.
- T.220.

BEERST

323. SENNESAEI.

- Tailleur. C. Dixmuide. Sennesael; tailleur instigateur, a tiré plusieurs coup de pistolets sur un agent, arrêté. Zie Sennesaele.

G. LANGEMARK.

324. SERRIJN.

- Cordonnier du C. de Langemarck vers 13 Brumaire à Bruges. Zie Sinnesael. RABg.AM. 1.181. « 3 zonder nummer ».

G. IZEGEM

325. SEYNAEVE.

- Seynaeve Charles. C. Iseghem, a enlevé des armes, sonné le tocsin et menacé les admin. arrêté. LB.
- Seynaeve Charles, chefs arrêtés, 26 Ventose 7. C. Izeghem. RABg.AM. 1.2027.2.9.
- 4 Charles Seynave a sonné le tocsin. Liste zie V Haverbeke. RABg.AM. 1.181.28.9040.

TIELT

326. SIMOENS.

- Dochter Simoens in de Kortrijkstrate gevestigd. BTS.13.
- Is zelfde als een van de Simoens Theresia en Barbara geboren te Tielt in RDH. XVIII 30 Sept., T.196.

BEERST

327. SINNESAEI.

- AL.9.
- Charles Louis Sinnesael. Lieu de detention : Lille. Domicile : Beerst. Observation : Dans la nuit de 5 au 6 Brum(aire) cet individu se transporta a la porte de l'agent municipal de la commune de Beerst; et y tira 5 coups de pistolet et cria « Qu'il fallait sonner les tocsin assassiner le commissaire du directoire exécutif, clouer l'agent municipal a l'arbre de la liberté par les oreilles. Il s'écria encore, qu'il fallait se reunir pour porter du secours a ses camerades de Passchendaele. Le Trois Brumaire l'agent municipal de Beerst se plaignait déjà que cet individu cherchait a soulever les habitants de la commune. 27 Nivose an 7. RABg.AM. 1.2027.2.3.
- LB.224 vertelt hoogst waarschijnlijk over hem : ... tailleur, instigateur a tiré plusieurs coup de pistolets sur un agent arrêté.
- Dans mon dernier rapport je vous ai parlé citoyen Commissaire de deux individus que j'avais moi même arrêté dans la commune de Beerst au moment ou le tocsin sonnait dans la commune de Werken et Zarren. La femme de l'un des deux, nommé Albert Serryn me sollicitait vivement pour la liberté de son mari. J'exigeai un certificat de son canton (Langemarck) mais au lieu d'un certificat favorable la municipalité de Langemark m'écrivait que Serryn cordonnier de profession était un des brigands qui l'épée a la main provoqua les horreurs qui se commirent au dit Langemark dans la journée du 4 de ce mois, qu'il avait lui même commandé le massacre de la gendarmerie. Le brigadier de la gendarmerie m'écrivait la même chose. J'ai envoyé le ... à Bruges. 13 Brumaire. De Wilde C(ommissai)re du directoire de Dixmude. RABg.AM. 1.181.3.
- Avant hier (9 Br) faisant pendant la nuit une découverte à Beerst des plaintes me furent portées par l'agent et l'adjoint contre plusieurs individus. Un d'eux avait a minuit menacé de sonner le tocsin et d'incendier la commune tire plusieurs coup de pistolet un second avait tiré son couteau sur l'adjoint municipal. Enfin un troisième déserteur des troupes de l'empereur tenait publiquement des propos incendiaires. J'ai arrêté les 2 derniers et les ai constitué provisoirement et par mesure de sureté dans la maison de police de Dixmude. RABg.AM. 1.181.3.8918.

ROESELARE

328. SIX.

- AL.14 en 22.
- C. Roulers. Six, ex-augustin, instigateur, non arrêté. LB.
- Six ex-augustin et ancien professeur conservant toujours de l'empire sur les écoliers et les ayant engagé à prendre les armes, non arrêté. 24 Brumaire. RABg.AR.90.16, blz. 3.
- Six. Zie RDH.6.72.
- Stak weg Rumbeke, Hoogstraat 63. Inlichting vriendelijk bezorgd door Mr Delbare, Rumbeke.
- Geboren te Moorsele, 19 December 1771. Prof te Roeselare, O.E.S.A. Na de revolutie onderpastoor te Heule, Gits. Pastoor te Moen, Oesselgem. Gaat in 1839 terug in het klooster te Gent. † 1867. Inlichting vriendelijk bezorgd door Z.E.H. English.
- **DE SCHREVEL A.C. Histoire du petit seminaire de Roulers.** blz. 40, 88.
- T (= impolitus juramento) Six Bernardus c(onfessor) et P(rofessor) locus natalis in Moorsele 1772. MEM.
- 26 ans. LO. XV.

LANGEMARK.**329. SLIJPPER.**

- 6. Jean Baptiste Slijpper, arrêtés. C. Langemark, 25 Nivose 7. RABg.AM. 1.2027.2.
- Slijpper Jean Baptiste, relaché. C. Elverdinghe. Brig. de Langemarck. 15 Pluviose. RABg. AM. 1.2027.2.6.

DADIZELE**330. SOENEN.**

- Soenen fs. Joseph, non arrêté, tous ces individus m'ont été désigné par l'agent pour s'être ? Absentés de chez eux dans les premiers jours de Br(umaire)e. Nom de ceux cachés : pas un il ne fut par l'agent déposé. Commune Dadizeele. 20 Nivose 7. RABg.AM. 1.2027.2. BIWVl. staat onder de drukfout Saen de naam van Soenen.

MARKE.**331. SOETE.**

- Soete. Zie nota Van Steenhuyse.

ST. DENIJS**332. SOSSIER.**

- C. Bellegem St. Genois, Sossier fils Jacq(ue)s, non arrêté. LB. Is dat geen « fille » ?

ST. MICHIELS**333. AMAND STOOP(E). †**

- Le resultat des poursuites pendant la nuit du 29 à 30 du mois dernier : La colonne de Maldeghem s'étant partie vers les onze heures du soir sur le territoire de la Comm(une) d'Oudelem, fut si bien renseignée qu'elle se dirigea vers un champ de sarazin dans lequel s'étaient cachés... trois chefs de brigands. Toutes les dispositions ont été faites pour les saisir l'un deux ayant oui marcher se levant précipitamment ayant un fusil en main couchat en joue un volontaire; ce dernier prévint son adversaire qu'il tirait d'un coup de fusil; un second appelé Stoope ayant parrus armé d'un fusil dont il voulait aussi faire usage a subit le même sort que ce premier, ainsi qu'un troisième qui était également armé. Ces trois scelerats furent ensuite reconnus pour avoir été ceux qui depuis longtemps commettaient des excès envers des fonctionnaires publics étant à la tête d'une trentaine de brigands qu'ils dirigeaient et dont ils étaient chefs ensuite le c(itoye)n Liereman Lt. de Gendarmerie a la residence d'Eecloo qui commandait la colonne de Maldeghem, fit transporter les trois cadavres en cette dernière commune ils y ont été exposés au regard du peuple pendant la journée du 30, ces scélérats se nommaient : Stoope de la Comm(une) St. Michiel dpt. de la Lys deserteur de la première requisition. Timmerman de St. Croix près Bruges, et Voeglare de Maldegem. Ils étaient tous trois armés de fusils, pistolets et sabres on leur a trouvé quelques bijoux et de l'argent, il conste aussi par différents rapports faits à la gendarmerie, qui était à cette expedition que ce Stoope enrolait les conscrits qui étaient assez dupes à l'écouter et que le jour avant qu'il ne fut tué il avait donné des permissions à quelqu'un pour aller chez eux pendant quelques jours. PS. Au moment de terminer ma lettre j'apprends par un fonctionnaire public digne de foi que les trois brigands mit à mort avaient sur eux quatre montres des bijoux deux cent écus de six livres et de rixdaelers ce qui prouve évidemment leur spoliations envers les citoyens et qu'ils étaient payés pour embaucher par les puissances ennemis. RABg.AM. 1946.31.1371.
- Il résulte des recherches et des informations faites à l'égard des trois, brigands tués dans la dernière affaire que l'un est nommé Joseph de Vogelare de Maldegem, les autres n'ont

pas été trop bien reconnus a cause qu'ils étaient trop défigurés par les blessures qu'ils avaient reçus il paraît cependant certain que se sont François Timmerman fils de Guillaume natif de Sissele et Armand Stoop même du dernier il ne paraît aucun doute comme ayant trouvé sur lui un portefeuille contenant 1° un passe port délivré a Armand Stoope, ouvrier à S. Michel par l'adm. M du canton d'Oostkamp en date du 29 floreal an ... sous de n° 72. 2° un contract de fusion fait par Petronnelle Crispyn veuve de Jean Goderies et ci-devant veuve de Jean Stoop au profit d'Amand Stoop et Marie, Madeleine Crispyn. 3° un extrait de mariage entre Amand Stoop et Marie Madeleine Crispyn et finalement un contract de naissance d'Armand Stoop et un de Marie Madeleine Crispyn. RABg.AM. 1946.28. tertio. Foudré minister van Justitie vraagt inlichtingen.

- Qu'ils étaient armé de pied en cape. Ces trois brigands tués par la colonne de Maldegem. RABg.AM. 1946.32.1604.
- Ryserhove. Beernem. 89-90.
- Klokje van Sint Baafs. 17 April 1949., B.1949-164.

IZEGEM**334. STORME. †**

- AD.
- J. Storme (monument Izegem, OBV47 en 50, OV.150., BDL.95.6., BDL.97.54., SBKK.6., TB.22., gedachtenis.
- Joannes Antonius Fernandus Storme, ongehuwd, oud 23 jaren, MV., T.Iz.26.
- Toen de soldaten nog op straat waren zag M. Collens zekere Joannes Storme die het huis bewoonde waar nu M. Ferd. Dupont is gehuisvest, die uit zijn huis kwam. De Fransen gingen hem met hun bajonnet het hoofd afkappen. Storme viel op zijne knieën en vroeg gratie en toen hij op zijne knieën zat kapten zij hem het hand af. M. Collens heeft hem zien dat hand afkappen. 9 Juli 1898. MV.

INGELMUNSTER**335. STRAGIER. †**

- Pieter Joseph Stragier, oud 38 jaren. FT.206.

C. PITTEM**336. STRAGIERS.**

- Joseph Stragiers, arrêté. Pittem, 16 Ventose 7. RABg.AM. 1.2027.2.15.
- P.154.

ST. BAAFS VIJVE**337. TACK.**

- C. Vacken, Tack Ignace, déserteur autrichien, sans domicile, arrêté. LB.
- Tack (niets bij). RABg.AM. 1.2027.2.13.

MARKE.**338. TACK.**

- P. Tack. Zie Van Steenhuyse.

IZEGEM**339. TANGHE.**

- Onder deze die op Brigandszondag de Fransen poogden te verjagen, bevond zich een landbouwer met name Tanghe die met een geweer op den schouder zich op den weg be-

vond. Al met eens werd hij gezien van twee soldaten te peerd die het op hem aanzetten. Hij vluchtte weg langs het rapenveld en liet zich in eenen gracht vallen tusschen de struiken, slechts zijne mond boven water houdende uit vrees van gezien te worden. De Franschen reden gedurig heen en weer over den dijk en in de meerschen om achter den brigand te zoeken die hun zoo onverwachts ontsnapt was. Doch te vergeefs, Tanghe lag zoo diep en zoo stil dat zij hem niet ziende, het eindelijk opgaven en vertrokken. GVI. 9 Juli 1898., MV.

C. HARELBEKE

- C. Harelbeke Teerlemeeck. LB.224
- Garde champêtre, rebelle non arrêté. LB.

KASTER

- Teerlinck de Caske (Josse), rebelle non arrêté. LB.
- Een vergelijking met het oorspronkelijke gaf de volgende versie Teerlinck of Teerlinck de Castre.
- Josse Teirlinck geboren te Kaster 1780 zoon van brouwer Guillaume François en Maximilienne Joseph Vanhoutte. Later secretaris der gemeente. Inlichting vriendelijk bezorgd door Z.E.H. Deleu, pastoor, Kaster.

ST. KRUIS

- Zie Stoope.

C. TIELT

- Jean Bte Tureyn, se disant de Gand, et potier de profession, nouveau débarqué sans passeport. Esmonet C. Tielt 18 Fructidor 7. RABg.AM. 1.1946.37 n° 118b. Rep.1481.

EGEM

- Turloot Jean — non arrêté, caché Eeghem dressé mandat d'amener. Waarschijnlijk Eegem want er volgen 2 cachés Eegem. 16 Ventose 7. Canton Pittem. RABg.AM. 1.2027.2.15.

INGELMUNSTER

- Gesneuveld op Zondag 28 October 1798 — 14 jaren geboren te Ingelmunster gedood te 11 1/2 uur voormidd. volgens tekst Th. Sevens in de Boerenkrijg tijdschrift 1 Jan. 1898 blz. 48 zegt FT.200. We vonden dit niet terug in TB.

C. TIELT

- Jean Valencien ouvrier caché. C. Tielt, 14 Nivose 7. RABg.AM. 1.2027.2.11.
- Domestique de la ferme Gilliaert. T.369.

WEVELGEM OF IZEGEM

- Jean Vallenplin se disant de Vavelghem (Esmomot schrijft nooit geen W) ouvrier journalier son domicile fixe. arrêté sans passe port. RABg.AM. 1946.37. Rep.1481.1186. zie Jean Valencien. Is Vavelgem = Wevelgem ? of Yzegem ?

340. TEERLEMECK.**341. TEIRLINCK.****342. TIMMERMAN.****343. TUREYN.****344. TURLOOT.****345. TYBERGHEN. †****346. VALANCIEN.****347. VALLENPLIN.**

ST. DENIJS**348. VALSQUIER.**

- S. Geois Valsquier ancien soldat autrichien, non arrêté. LB. Zie Versquel.

LANGEMARK**349. VANACKER.**

- Van Acker Anna Marie Theresia of Van Acker Marie aussi Therese relachée de la maison d'arret C. Elverdinghe Brigand de Langemarck n° 1. 15 Pluviose an 7. RABg.AM. 1.2027.2.6.

LANGEMARK**350. VAN ACKER.**

- Van Acker Pierre Jean relaché. C. Elverdinghe Brigand de Langemark. 15 Pluviose 7. RABg.AM. 1.2027.2.6.

C. TIELT**351. VANALLEVELHT.**

- C. Tielt Vanallevelht (Roger) cordonnier. Brigand arrêté. LB.

BESELARE**352. VANBESELARE.**

- Markies van Beselare. Zie Pattyn.

IZEGEM**353. VAN BIERVLIET.**

- Antoon Van Biervliet, herbergier (zie zoon).
— Te Iseghem woont ten jare 1798 zekere Antoon Van Biervliet herbergier. In den morgen van 28 van Zaaimaand van voornoemd jaar kwamen Fransche soldaten tot zijnent en eischten wijn. Vol schrik was hij als radeloos geworden en toen hij in de kelder was, vluchtte hij vol angst door de venster naar Meulebeke, bij de familie. Daar deed men hem inzien hoe onbedacht hij gehandeld had met zoo zijne kindere alleen aan de Franschen over te laten. s' Avonds trok hij dan weerom naar zijn huis en kwam te Iseghem aan, toen het reeds duister was. Behoedzaam wilde hij langs de voutevenster binnen. Nauwelijks was hij de venster door, of hij struikelde over een lijk. 't Was dat van zijne zoon Beernaert. Deze was aan Voskesmolen te Ingelmunster door de Fransschen gedood geworden. Vrienden hadden naderhand zijn lijk opgenomen, dit naar huis gedragen en het op de voute gelegd. (medegedeeld door den heer Deneweth, ontvanger TB.32., FT. 207.

IZEGEM**354. VAN BIERVLIET. †**

- In het tijdschrift « De Boerenkrijg » wordt bevestigd dat zeker Antoon Van Biervliet van Iseghem, s' avonds thuis komende er het lijk vond van zijn zoon Bernard, die door Franschen gedood werd te Ingelmunster aan Voskesmolen. Vrienden hadden naderhand het lijk genomen en naar het ouderlijk huis gedragen. (1) De Boerenkrijg 1 December 1897 blz. 29. FT.207. Zie vader. Bemerkt dat TB. blz. 32 geeft en niet 29.

C. TIELT**355. VANBRUANE.**

- Menuisier de profession, armé d'un carabin. T.367.
— Guillaume Vanbruane ouvrier cultivateur caché. C. Tielt 14 Nivose 7. RABg.AM. 1.2027. 2.11.
— Zie Bruanne.

TIELT**356. VAN CANEGHEM.**

- Van Caneghem Jean. T.37.3.

BESELARE**357. VANCALBERG.**

- Zonnebeke Becelaere Van Calberge = ex. curé chef de la bande qui a renversé l'arbre de la liberté. LB.
- Le plus dangereux des brigands était le nommé van Calberg ex-curé de Becelare qui a fait soulever cette commune et lorsque l'arbre de la liberté était coupé il s'est crié le voilà abattu, courage mes amis, les anglais sont aux portes d'Ypres. J'ai été 3 fois pour le faire arrêter ce qui me peine je n'ai pu encore y parvenir. RABg.AM. 1.181.10.9206.
- RK.1907.
- Van Calberg Guillaume 60 ans Becelaere Cure. LO.IXX.

C. TIELT**358. VAN DE CASTELLE.**

- C. Tielt Van de Castelle Pierre. brigand, arrêté. LB.

PITTEM**359. VAN DAELE. †**

- Van Daele Louis, arrêté, C. Pittem. 16 Ventose 7. RABg.AM. 1.2027.2.15 gefusilleerd te Rijsel.
- Die 15 Februari 1799 in Nosocomio (mox citati = hoger vermeld) Insulis obiit et sepultus est Ludovicus Van Daele maritus Godelieve Verbrugghe, Tilitanus aet circ an. AP. Doodboek Pittem. Afschrift dank zij heer Valère Arikx.
- Op de Wagen van herdenking 1948 Pittem 21 Oogst. P.154.

ST. DENIJS**360. VANDEGINSTE.**

- St. Genois Vandeginste. Ci-devant souverain, non arrêté. LB.

GELUWE**361. VANDEKELDER.**

- Vandekelder fils, brasseur, brigand, non arrêté LB.
- Joseph Van de Keldere, Gheluwe — 23 Nivose 7. C. Wervicq. RABg.AM. 1.2027.2.4.

ROESELARE**362. VANDENBERGHE.**

- Vandenberghe Aimé presumé dans quelques fermes entre Thielt et Ardoye, non arrêté. 22 Ninove 7. RABg.AM. 1.2027.2.
- J'ai également appris que le fils aîné de l'auberge du cerf située en la ville de Roulers a quitté les brigands, attendu a-t-il dit qu'il n'a d'ordre parmi eux. Les fonds leur manquent et même les munitions. Fabre, capitaine de gendrie, du département de la Lys aan Herwin commissaire du directoire exécutif pres le dir. centrale du même département. 8 of 9 Brumaire 7, uit Thielt. RABg.AM. 181.1.26.8867. Le Chef des brigands de Roulers demandat ou etaient les français. 11 Brumaire. RABg.AM. 181.1.26.8916.
- Un certain Vandenberghe et Bouckaert sont à la tête ainsi que le vicaire de Passchendaele et plusieurs autres pretres. RABg.AM.1.33.8847.
- J'ai reçu avec votre lettre du 19 de ce mois les signalements des nommés Vanden Ber-

ghe frères prévenu d'être chefs de la rebellion. Je m'empresse de donner les ordres convenables. Le ministre de la police générale de Paris. 26 Brumaire an 7. RABg.AM. 182.38. 2552.2. Division 1. Bureau le republique Duval.

- Liste de ceux qui ont échappés et dont je vous livrai demain les signalements. Je ne parlerai pas Vanden Berghe, fils aîné, il est sur qu'il est hors du canton. 24 Brumaire. AR. 90.16, blz. 3.
- Un instant après Vanden Berghe, fils aîné de l'aubergiste du cerf, les nommés De Ceuninck et van Den Driessche s'allièrent aux brigands qui un instant après parurent reconnaître pour chef le dit Vanden Berghe. AR. 90.15, blz. 2.
- B.1926, blz. 179.
- Fils aîné de l'aubergiste du cerf, AR.PrH., blz. 2, parvient reconnaître pour leur chef. AR. PrH., blz. 3. Vlucht naar Tielt. 9 Brumaire. RABg.AM. 182.1.26.8867. Zie Charles Vanden Berghe. AR. 16, blz. 2.

J'aurais fait arrêter l'aîné des Vanden Berghe (Br. 2 op 3 Br.) qui avait l'air d'espionner et qui ne paraissait suspect seulement par son âge de vingt ans. J'en fis même la requête à l'administration. Mais elle m'observa que si les gendarmes arrivaient cette arrestation serait possible mais que dans la moindre force... AR. 3, blz. 2.

ROESELARE

363. VANDENBERGHE.

- C. Roulers. Vandenbergh (Charles), suspecté, arrêté. LB. alsook B. 179.
- Charles Vandenbergh, arrêté 22 Nivose 3. RABg.AM. 1.2027.2.
- Nous sousignés capitaine commandant les colonnes mobiles de Roulers, Thielt et Thourout, l'hermite com(missai)re du directoire exécutif pour le canton de Roulers et (Sesueque ?) maréchal des logis commandant la gendarmerie certifions et attestons que ce jourd'hui vingt quatre Brumaire vers cinq heure du soir s'est librement présenté à nous Charles Vandenbergh agé de dix huit ans fils de l'aubergiste du cabaret dit le Cerf à Roulers. Le quel déclare désirer être conduit devant qui il appartient pour se justifier... qu'il a été forcé par son frère et qu'il s'est échappé aussitôt qu'il lui a été possible. En foi de tout quoi avons signé. Le 24 Brumaire an 7. Pour copie conforme. L'hermite 1° rendu librement Charles Vandenbergh suspecté d'avoir pris volontairement une part active à la rebellion 24 Brumaire a 8 H. du soir transmis à Courtrai. AR. 16, blz. 2.

GELUWE

364. VANDENBERGHE.

- Menin, Gheluwe Vandenbergh Eugène fi(l)s brigand non arrêté LB.
- Eugène Vandenbergh Gheluwe 23 Nivose 7 c. Wervicq. RABg.AM. 1.2027.2.4.
- Zie Berghe Albert.
- Zie B. 1926, blz. 179.

IEPER

365. VANDENBERGHE.

- C. Ypres VandenBerghe ex dominicain. D'intelligence avec les révoltés, non arrêté. LB.

G. PITTEM

366. VAN DEN BROUCKE.

- Verscheurt — relletjes te Pittem. Abraham Van den Broucke maison cerné le 30, au point du jour. Ontsnapt. RABg.AM. 1.182.8.8824.
- P. 153.

KORTRIJK**367. VAN DEN BULCKE. †**

- Zie Carlier RK. 1182.
- F. Van den Bulcke † Kortrijk (monument Kortrijk, OBV.79.bis; RK. 384. OBV. 52).
- Franciscus Vanden Bulcke, kladschilder : « in de nacht van 26 op 27 October naderden zij de stad Kortrijk. Omtrent een uur verschenen zij voor de Rijselpoort en begonnen daar op te schieten waarop de wacht met een daar bij geval toekomende patrouille heftig weder schoten. De boeren stelden het haast op de vlucht en het garnizoen met de commandant achtervolgden hen. F. V. de B. die gedwongen was geweest mede te gaan, wierd in de Rijselsche wijk aan de herberg de Hert dood geschoten. In de stokerij aan de Markebeke brugge werden drie personen die aldaar aan het werk waren door de soldaten doodgeschoten (1) jaarboek van Kortrijk door Goethals Vercruyse. BDL. 1.62.
- Langs de Magdalena straat aan de herberg van de hert doodde men een arme kladschilder Frans Vanden Bulcke oud vijf en vijftig jaren, echtgenoot van Francisca Lanteice (2) = (2) is de volledige overlijdensacte. BKK. 16.

ROESELARE**368. VANDENDRIESCHE.**

- C. Roulers, Vandendriessche (père) Instigateur forçant les jeunes gens, arrêté. LB.
- Van den driesche père arrêté 22 Nivose 7. RABg.AM.1.2027.2.
- 7° Vandendriessche père qui a excité les jeunes gens, a accompagné son fils et a couru un des premiers pour sonner le tocsin, à Roulers. Arrêté 24 Brumaire. AR. 30.6, blz. 2.
- Vader aangehouden. AR.Pr.H.2.

ROESELARE**369. VANDENDRIESCHE.**

- C. Roulers — Vandendriesche Fils. Brigand forcené, non arrêté. LB.
- Vandendriessche fils non arrêté présumé dans quelques ferme entre Ardoye et Thielt, 22 Nivose 7. RABg.AM. 1.2027.2.
- 5° Vandendriessche fils instigateur, auteur, chef de bande et brigand forcené, non arrêté. 24 Brumaire. AR. 90.16, blz. 3.
- Pierre Vandendriesche, fils pierre dit bertelkens, âgé de 22 ans, taille de cinq pieds et 2 pouces assez bien fait, cheveux blancs Blonds et crepus, sourcils blonds yeux gris et petits marqué légèrement de la petite varole très leste. AR. 90.7.
- Hij zelf vlucht. A.R.Pr.H.3.

IZEGEM**370. VANDENDRIESSCHE. †**

- Pet. Vandendriessche (monument Izegem).
- MV.

LEDEGEM**371. VAN DE NELE.**

- Vandenele, caché, 20 Nivose. RABg.AM. 1.2027.2 commune de Ledegem.
- Is dat Vandeveld Pieter niet uit AL. 9 ?

C. PITTEM**372. VAN DEN HENDE.**

- Pierre Van Den Hende, non arrêté, domicile inconnu, 16 Ventose 7. Canton Pittem. RABg. AM. 2027.2.15.

MOORSELE**373. VAN DE PUTTE.**

- AL.8.
- C. Moorzelle, Vandeputte. chef de brigands, fils de caberetier, arrêté. LB.
- Vande putte, arrêté commune de Moorzelle 20 Nivose 7. RABg.AM. 1.2027.

INGELMUNSTER**374. VANDE PUTTE. †**

- J. Vande Putte, van Kortrijk (monument Kortrijk, OBV.79bis, RK.384).
- Vandeputte Joannes, gesneuveld op 28ste October 1798, geboortig van Kortrijk gestorven ter parochie van Kuurne om 11 uur voormiddag, oud 55 jaar (FT.205. AIng.) Steenweg Brugge Kortrijk (AIng.) ingeschreven Ingelmunster (BKK.12, TB.RBGB.48, SBKK.8.).

ST. DENIJS**375. VANDEPUTTE.**

- Jean Vandeputte demeurant à S. Genois prevenu d'avoir recellé chez lui le curé de sa commune prêtre deporté et fougex contre-revolutionnaire. AD. Reg.II. 26 Floréal VII.

TIELT**376. VANDER DONCKT.**

- Jean Vander Donckt T.371.

ROESELARE**377. VAN DER PERRE.**

- Remaclus Vandeperre (zie broeder Urbanus n° 378).

ROESELARE**378. VANDEPERRE.**

- C. Roulers. Vanderperre (deux frères), pillé les caisses et les armes. 2. areté. LB.
- Les deux fils Vandeperre ex-geolier. 22 Nivose 7. RABg.AM. 1.2027.2.
- Les deux Vandeperre fils du geolier qui ont pillé le reveceur (Filon) et qui ont couru chez les citoyens. pour avoir des armes, des munitions et des complices, arrêté 24 Brumaire. AR.16. blz. 2.
- 21 Frimaire an 7... prendre informations sur le canton de Roulers à l'egard des nommés Urbain et Remaclus Vandeperre, fils d'un geolier de Roulers prevenus d'avoir pris une part très active à la revolte, d'avoir pillé le receveur des domaines et les gendarmes menacé l'epoux du juge de paix et tuer le commissaire du Directoire du canton de Roulers etc. signé Dency. AD. Reg. II. 1669.

C. TIELT**379. VANDERSCHAEGE.**

- C. Tielt Vanderschaeghe. LB.
- Inguelbert Vanderschaeghe, jeune homme arrêté C. Tielt 14 Nivose 7. RABg.AM. 1.2027.2.11.

C. ST. DENIJS**380. VANDESTEENNE.**

- C. St. Genois Vandesteenne publicateur (1) non arrêté (1) uitbeller klinker of roeper. LB.

ARDOOIE**381. VANDEVELDE.**

- AL.10.
- arrêté. RABg.AM. 1.2027.2.10.

- Que les nommés Ignatus Vandeveld, habitant de la commune d'Ardoorie et Joseph Vandevoghe de Rollegem capel prevenu d'avoir fait partie des rassemblements armés qui ont eu lieu dans la ci-devant Belgique se sont évadés la nuit du 26 au 27 ventose dernier. Le general de brigade de Lille au capitaine fabre. RABg.AM. 181.1.9.992.1.
- Ignace Vandeveld deserteur autrichien, l'accompagnait (Alliette) ces deux individus étaient domiciliés en cette commune ils allèrent sonner le tocsin et cherchèrent en se repandant dans les maisons a forcer les jeunes gens a faire partie de leur troupe pour aller à Courtray. Toute la jeunesse s'est soustraite a cette proposition. Les uns prennent la fuite les autres en se tenant caché. A 4 h. du soir les brigands se retirent sur Beveren; zie Alliette RABg.AM. 181.21.8907.

LEDEGEM**382. VANDEVELDE**

- Pieter Vandeveld. AL.9.
- Zie Vandenele.

RUISELEDE**383. VANDEVORDE.**

- C. S. Genois. Vandevorde Pierre déjà arrêté. LB.
- Pierre Vandevorde arrêté. le dit Pierre Vandevorde a été un des adherens mais par contrainte des brigands la journée du 5 Brumaire. C. Ruysede 19 Nivose 7. RABg.AM. 1.2027.2.11bis.
- Le nommés Pierre françois Vandevorde et Augustin Braed pendant mon absence du dit canton se sont joint a la bande par contrainte areté du dits brigands et sur le soir du dit cinq se sont sauvés de la dite bande et se sont rendu de retour chez leur père au dit Ruysede. 12. Brumaire. RABg.AM. 1.182.36.
- Zie Mestdag. LB.

C. RUMBEKE**384. VADEVYVERE.**

- Van De Vyvere Augustin cordonnier, 21 Nivose 7. C. Rumbeke. RABg.AM. 1.2027.2.18.
- Acx et Vandevyvere a la recherche desquels des gardes champetres sont instamment employés sont croit on encore dans Rumbeke chez quelques voleurs a l'aide desquels ils cherchent leurs subsistance... RABg.AM. id.

GULLEGEM**385. VANDEWALLE.**

- Vandewalle. AL.9.
- Moorzelle Vandevaele. LB. pillé, brulé les effets et objets appartenants aux fonctionnaires. Publics, non arrêté.
- Vandewalle; nom de ceux : cachés Vandewal du cote de Rumbeke. commune de Gullegem. 20 Nivose 7. RABg.AM. 1.2027. Moorzelle.

AARSELE**386. VANDEWALLE.**

- 5 Joseph Vandewalle se disant de la commune d'Arzele canton Vacken arrêté sans passeport a été remis en liberté d'après les témoignages avantageux de l'agent et un passeport lui a été envoyé. C. Thielt 18 Fructidor. RABg.AM. 1.1946.37.1471.

AARSELE**387. VANDEWALLE.**

- Joseph Van de Walle mijn zwager zegt Derxen. T.337.
- AL.8.
- Pieter Vandewalle, smid van ambacht te Aarsele, schoonbroeder van Derxen of Bierman. BTS.28.

ROLLEGEMKAPELLE**388. VANDEWEGHE.**

- Vandeweghe, arrêté, commune de Rollegem, canton Moorzelle 20 Nivose 7. RABg.AM. 1.2027. Moorzelle.
- Joseph Vandeweghe demeurant à Rollegem capel, canton de Morcel, ontsnapt. Zie Vandewelde Ignaas. RABg.AM. 1.181.9.892.
- Zie Vanveghe.

C. PITTEM**389. VANDEWEGHE.**

- C. Pittem Vandeweghe Boulanger. brigand arrêté. LB.
- Vandeweghe Louis, boulanger, arrêté. C. Thielt, 14 Nivose 7. RABg.AM. 1.2027.L2.L1.

TIELT**390. VANDEWEGHE.**

- Joseph Vandeweghe marié Gevangen te Brugge. T.241.
- Jos. V.D. Weghe, Boulanger. P.215.

TIELT**391. VANDEWEGHE**

- Leo Vandeweghe celebataire gevangen te Brugge. T.241. — T.217, 219.

GULLEGEM**392. VANDOMMELE.**

- Zie pastoor Rumbeke. RABg.AM. 1.182.9053.
- In LO. staat hij genoteerd : « fanatique prononcé et suspect ». Vandommele martin, 46 ans Gullegem Vicaire. LO. XX.

ARDOOIE**393. VAN EECKHOUTE.**

- Pieter Jan Van Eeckhoutte. aangehouden door colonne mobile naar Brugge dan Kortrijk. Brief 3 Frimare VII van raad aan directeur der Jury zeggend; « peu coupable » copie corr. A n° 91 Archief Ardooye.
- Gans de bundel 23 n° 6 bevat « Mandat d'arret 4 Brum » van Pierre Van Eeckhoutte marchant de toilles à Ardooye. 1) rapport fait par le citoyen Esmonot (beschrijvingstabel). 2) rapport ou proces verbal des gendarmes. 3) declaration de Jean Bruzel. 4) declaration de Anthoine Verdier. 5) interrogations faites au prevenu. 6) Mandat d'arret à charge du prevenu. RABg.AM. 1946.23.

C. IZEGEM**394. VAN HAVERBEKE.**

- Van Haverbeke Louis arrêté. chef des Rebelles. LB.
- Van Haverbeke Louis chefs des Rebelles C. Izeghem, 28 Nivose 7. RABg.AM. 1.2027.2.9.
- Louis Van haverbeke, un des chefs, un des trois qui ont fait soulever le canton. Liste des individus du canton d'Izeghem qui ont pris une part active a la revolte, arrêtés le 24 Brumaire au matin et conduit de suite à Courtray. w. get. Commère. RABg.AM. 1.181.28.9040.

WERVIK**395. VAN HEULE.**

- Philippe Van Heule, zie nota Nolf. C. Wervicq 23 Nivose 7. RABg.AM. 1.2027.2.4.

ELVERDINGE**396. VAN HOUPLINES.**

- 4 Frans Van Houplines arrêtés 25 Nivose 7. C. Langemarck. RABg.AM. 1.2027.2.
- Van Oupline François conduit à Lille 25 Pluviose 7. C. Elverdinghe Brigand Langemark. RABg.AM. 1.2027.2.6.

ST. DENIJS of INGOOIGEM**397. VAN HOUTE.**

- C. St. Genois Vanhoutte. Garçon meunier, non arrêté. LB.
- volgens AL.8. is er kans dat hij uit Ingooigem is.
- Zie Sossier.

WESTKAPELLE**398. VANHOUTTE.**

- Il m'est revenu par les rapports de plusieurs militaires qui ont logés chez un nommé Vanhoutte qu'il existe un complot qui serait assez lache d'attendre a ma vie, les preuves sont evidentes j'employerais les moyens judiciaires pour l'audition des temoins et la saisis des coupables. 5 Brum. Verburch commissaire. RABg.AM. 1.182.42.8834.
- J'ai fais saisir citoyen et conduire devant le juge de paix les nommés François Van houttes cultivateur à Westcapelle ainsi que le nommés Jean Masschaert son domestique comme étant prevenu d'avoir conspirés contre le salut d'état. 6 Brum. 7. RABg.AM. 1.182.42.8827.

MARKEGEM**399. VAN KEIRSBILCK.**

- C. Vacken Van Keirsbeick Jean, maçon avoir enfocé la porte de l'agent de la commune, non arrêté. LB.
- Van Keirsbilck Jean, maçon — Markegem, non arrêté retraite Markeghem. 46 ans prevenu d'avoir enfoncé la porte de l'agent de Wacken et d'avoir pillé. RABg.AM. 1.2027.2.13.

G. WAKKEN**400. VAN LAER.**

- C. Vachen Ventaer J.Bt. épicier. Vu dans les rassemblements. Non arrêté. LB.
- Vanlaer Jean Bte — épicier, Wacken, non arrêté, à Gand et son domicile ordinaire, 44 jaar, pour avoir tenu des propos seditieux d'avoir fait des menaces envers les fonctionnaires public et d'avoir fait partie des brigand à Wacken le 6 au 7 Brumaire et avoir assiste lorsque la maison de l'agent municipale a été pillé. RABg.AM. 1.2027.2.13.

G. WAKKEN**401. VANLAER.**

- C. Vacken Vintaie sans profession a pillé les papiers chez les agents, non arrêté. LB.
- Venlaer Pierre sans profession domicilié Wakken non arrêté caché à Gand en son domicile ord(inaire), 16 ans. Zie nota van vader Vanlaer. De naam staat over geschreven en lijkt op Ventair. d'avoir pillé chez l'agent de Wacken et Markegem. RABg.AM. 1.2027.2.13.

SCHUIFERSKAPELLE**402. VAN LOKEREN.**

- AL.16.
- Pieter Van Lokeren 23 j. BTS.24.
- naar Izegem chef. T.369.

ST. ELOOI-WINKEL**403. VANLOS.**

- AL.
- Ignace Van Los, caché, du côté de Rumbeke ou dans le Brabant, 20 Nivose, com. Winkel St. Eloy. RABg.AM. 1.2027. Moorzelle.

ZARREN**404. VAN LOUWE.**

- AL.9.
- Diksmuide Jean Van Louwe. chef de bande à Zarren. dragon recruteur de la Tour. Aangehouden. LB.227.
- Jean Van Louwe lieu de détention : Lille. Domicile : Zarren. observation : Ci devant Dragon de la Tour; C'est lui qui a provoqué la révolte à Zarren ou le tocsin a été sonné et ou l'arbre de la liberté a été coupé il a engagé les habitants à s'armer et marcher en masse contre les autorités il s'est montré le premier les armes à la main. C'est un des principaux auteurs des délits qui se sont commis dans ladite commune de Zarren. RABg.AM. 1.2027.2.3.
- Encore un chef de brigands vient de tomber en mon pouvoir le 21 de ce mois (Frimaire). Instruit de son retraite à Zarren... Jean Van Louwe (s'est son nom) ci devant dragon et recruteur du régiment de la Tour, déserteur du dit corps se transporte seul le 5 Brun. dernier 4 h. après midi dans la commune de Zarren (Canton de Dixmuiden) se rendit chez le Clerc, s'annonce comme commandant d'insurgée et force le fils du dit Clerc de sonner le tocsin menaçant dans le cas où n'obéirait point sur le champ d'incendier tout le village. Il s'écria que tous les jeunes gens devaient s'armer et marcher sur Cortemarck. RABg.AM. 1.182.38.

C. TIELT**405. VANMAELE.**

- J. Van Malle, jn, Laboureur et déserteur autrichien brigand, forcené, arrêté. LB.
- Jean Vanmaele, déserteur autrichien, arrêté, C. Tielt, 14 Nivose 7. RABg.AM. 1.2027.2.11. Is dat familie aan Jean Van de Maele pastoor van abdy van Zonnebeke ? FR.241.

EGEM**406. VAN MAELE.**

- Joseph Van Maele d'Eeghem arrêté 23 Nov. 198. T.95.
- Joseph Van Maele arrêté C. Pittem. 16 Nivose 7. 16 Ventose 7. RABg.AM. 1.2027.2.15. Is dat familie aan Jean Van Maele priester abdy van Zonnebeke ? FR.214.

HEULE**407. VAN MARKE.**

- C. Moorzelle, Vanmarcke, Martinus pillé les armes et l'argent, non arrêté. LB.
- C. Moorzelle. Vanmarcke Martin, non arrêté LB. is 2 x vermeld in LB. d'avoir déchiré les archives.
- Martin Vanmarcke, non arrêté. C. Moorzelle, commune Heule. 20 Nivose 7. RABg.AM. 1.2027 Moorzelle.

ROESELARE**408. VAN RYCKEGHEM.**

- Van Ryckeghem Jean, fils de Charles, rue des brasseurs, messagers. Zie Callebert AR.90.17.

OOSTROZEBEKE**409. VANSEVEREN.**

- C. Vacken. Vanseveren Armand, tonnelier, sonneur de tocsin, arrêté. LB.
- Van Severen Armand, tonnelier, Roosbeke, arrêté, 34 ans, pour avoir sonner le tocsin et coupé l'arbre de la liberté. RABg.AM. 1.2027.2.13.

Egem of PITTEM

- Eegem, Van Severen, fils de l'aubergiste de la maison commune (5) brigand non arrêté (5) maison commune. Gemeentehuis LB. P.154 zegt dat hij van Pittem is de zoon uit het schepenhuis.

MARKE

- Jean Van Steenhuyse. RK.1182.
- Zie Carlier Jan.

C. PITTEM

- C. Pitthem Van Wambeke, déserteur autrichien id. brigand non arrêté. LB.
- De echte naam zal wel Van Wambeke zijn. Is dat de zelfde persoon als Wambreecke uit Eegem LB. ?

C. WAKKEN

- C. Vacken Vassenhove Jasqs., brasseur a menacé les fonctionnaires publics arrêté. LB.

C. TIELT

- Joseph Vanveghe, boulanger arrêté. C. Tielt. 14 Nivose 7. RABg.AM. 1.2027.2.11. Zie Vandeweghe.

PITTEM

- Die... Martie 1799 noctu insulis, utpote illuc per Gallos tranvectus in Nosocomio mortuus est et ibi sepultus est carolus Van Wallegghem, viduus Theresia de Leersnyder ex hac, aetatis 60 circiter aenorum. AP. Doodboek Pittem (Dank zij heer V. Arickx).
- P.154.
- Zijn naam stond op de zegewagen herdenking Pittem 1948.

C. TIELT

- T.364, 521.
- C. Thielt P. Vanwonderghem. LB.
- Pierre Vanwonderghem voiturier arrêté. Nivose 7. C. Tielt. RABg.AM. 1.2027.2.11.
- een guillaume van Wonterghem weigert de kruisen en kapellen weg te doen. FR.155.
- Wij kennen 1° Pierre van Wonterghem, voerman te Thielt (1).
- (1) Le nommé Pierre Van Wonterghem, voiturier à Thielt a été arrêté comme prevenu d'avoir participé à la rebellion. Staatsarchief Brugge. BKK.20 en TB.36.
- Van Wonterghem Pieter voerman te Tielt. BDL.97.57., BDL95.9., TB.95., BTS.20., T.80.

C. TIELT

- Romain Vanzeveren, tonnelier, arrêté C. Tielt, 14 Nivose 7. RABg.AM. 1.2027.2.11.

410. VAN SEVEREN.**411. VAN STEENHUYSE.****411 bis VAN STEENKISTE.****412. VAN WAMBEKE.****413. VAN VASSENHOVE.****414. VANVEGHE.****415. VAN WALLEGHEM.****416. VAN WONTERGHEM.****417. VAN ZEVEREN.**

KUURNE**418. VASURE. †**

- W. Vasure van Ingelmunster. monument Kortrijk, OBV.79bis, 384 RK.
- Vasure Guilielmus, geboren te Ingelmunster die te Cuerne waar hij woonde stierf. FT.206. monument van Kuurne.
- 28 Octobris 1798 circa horam 7 am pomeridianam hic obiit Guilielmus Vasure, maritus mariae Catherinae Laga aetatis circiter 40 annorum espultus in hoc coemeterio C. Pesant. TB.SB.107. ARP.
- Willem Vasure of Vassure was geboortig van Ingelmunster. Hij trouwde te Kuurne den 3 Juli 1775 met Maria Katharina Laga. TB.SB.108.

C. AVELGEM**419. VELKE.**

- C. Avelghem Velke Nicolas tailleur. conseil et instigateur, entravé la recette des contribution arrêté. LB.

LEDEGEM of OEKENE**420. VERBANCK.**

- Ouckene Verbanck fils. Brigand, non arrêté. LB.
- Verbanck, zie Kempinck. AR.90.16. Blz. 4.
- Verbanque caché dans les environs d'Ouckene ou dans le Brabant. Commune de Ledegem : 20 Nivose an 7. RABg.AM. 1.2027.
- Les nommés connus qui passent pour chefs Verbanck fils du ci-devant Clercq d'Oukene qui il y a deux ans a tiré un coups de fusil et qui a été acquitté, le domestique de l'auberge du Saumon et d'autres, 24 Brumaire an 7. l'Hermite... leur foyer est une lieu de menin au cabaret dit la Kleppe environ. RABg.AM. 1.181.24.9435.
- Le 25 au matin nous dirigions notre course sur la côté de Ledegem a notre arrivée les principaux notables étaient assemblées, le commandant dans cette seance se borna a s'assurer 1° ... clochés ... 2° des armement ... 3° la denoncation des auteurs. conscrits et instigateur de la rebellion éclaté dans le departement. Je vis avec peine le citoyen Cazier nouveau juge de paix entreprendre la justification d'un nommé Verbanque et autres coupables de cette categorie. RABg.AM. 1.182.1.29.9048. Blz. 1 Moorzelle 26 Brumaire.
- J'ai avisé la commandant de Courtray qu'un certain individu dont je vous ai entretenu dans ma lettre du 3 était rentré chez son père demeurant à Ouckene Canton Ingelmunster. Ce particulier est le même qui a été entremelé dans l'affaire des coups de fusils donnés dans les fenêtres du commissaire de Roulers et celui qui l'ex (?) 28 Vendemaire et 2 Brumaire incrivait et stimulait les révoltés. Moorzele le 21 Brum. an 7 (reçu 23). RABg.AM. 1.89.9003.
- A Ouckene ou ledeghem un nommé Verbanck fils de clercq d'Ouckene qui avec beaucoup de moyens a été des chefs les plus dangereux et qui n'a cessé d'être avec des brigands menace dans la dernière rassemblement c'est a dire le 11 et 12 brumaire. Je l'ai signalé au commissaire du canton d'Hooglede. Veuillez prevenir celui ci de Moorseele. AR.90.16. blz. 4.

KANEGEM**421. VERBEKE.**

- C. Vacken. Verbeke Augt. ouvrier vagabond, non arrêté. LB.
- Verbeke Augustin, ouvrier Caneghem; non arrêté, retraite inconnu, 21 ans il est aussi fugitif et sencé faire partie Brigands. RAMg.AM. 1.2027.2.13.

C. RUMBEKE**422. VERBEKE.**

- Verbeke Joseph marchand de cochon, arrêté, 21 Nivose. Canton Rumbek. RABg.AM. 1.2027.2.18.

RUISELEDE**423. VERBREUGH.**

- C. S. Genois. Verbreugh Abraham. chef de brigands, déjà arrêté. LB.
- Abraham Verbreugh arrêté. Le dit Abraham Verbreugh, prévenu d'avoir fait partie des brigands la journée du 5 et d'avoir crié toute la nuit du 5 brumaire vive l'empereur. C. Ruiselede 19 Nivose 7. RABg.AM. L.2027.2.11bis.
- Abraham Verbreugh prévenu de brigandage et sédition par contrainte des insurgés. arrêté le douze brum. RABg.AM. 1.182.36.

ZONNEBEKE**424. VERBRUGGE.**

- Zonnebeke Langemark, Henri Verbrugge. ex soldat au régiment de Vierset (1) zie nota onderaan in LB.
- Verbrugge Henri, bundel RABg.AM. 1.187 iS Rep. 10060. d'est trouvé a la revolte de Passchendaële comme un des principaux chefs, étranger a ces départements qu'il n'a qu'environ 9 ou 10 mois qu'il reste dans ces contrées.
- eerst zegt hij dat hij: « a servi 4 ans dans les hussards prussien n° 14 dan bij Viersey Autriche. RABg.AM. 1.187.
- te Zonnebeke bij antoine gardien aubergiste ondervraagd.
- né a trevoust en zélande arrêté a Passchendaële au cabaret pres Jacques Versavel — enseigne leumelare (leugenaar ?); kent Crombez en Vermeersch 16-17 Pluviose. RABg.AM. 1.187.

C. INGELMUNSTER**425. VERBRUGGE.**

- Verbrugge Henri (chefs arrêtés) C. Izegem. RABg.AM. 1.2027.2.9. 28 Ventose 7.
- Henri Verbrugge arrêté transféré à Courtray et de la à Lille. C. Ingelmunster 13 Pluviose 7. RABg.AM. 1.2027.2.7.
- C. Ingelmunster Werbruigne chef et bruleur d'archives, non arrêté. LB.
- Is dat ieder maal dezelfde persoon. Het tweede en derde citaat schijnt wel een afschrijvingsfout.

C. LANGEMARK**426. VERBRUGGHE.**

- 3. Joseph Verbrugghe arrêtés c. Langemarck 25 Nivose 7. RABg.AM. 1.2027.2.
- Verbrugghe Joseph Jacques relâché caché 15 Pluviose 7 c. Elverdinghe voor Lang. RABg.AM. 1.2027.2.6.

C. TIELT**427. VERCRUYSSSE.**

- Eugene Vercruysse fils T.361.

ARDOOIE**428. VERCRUYSSSE.**

- T.267.
- Jean Vercruysse marchand d'Etope se disant de la commune d'Ardoie arrêté sans passeport a été remis en liberté d'après les témoignages qu'a donné l'administration municipi-

- pale de la dite commune d'Ardoye de la bonne conduite du dit Vercruysse. Zie nader broeders (?) Pieter en Ignace. C. Tielt 28 Fructidor 7. RABg.AM. 1.1946.37.1481. T.209.
- Waarschijnlijk de latere Meier en Burgemeester Jean Baptiste Vercruysse. Inlichtingen bezorgd door den Heer Van Acker.
- Is dat dezelfde als P.154 ?

PITTEM**429. VERCruYSSE.**

- T.219., 265.

PITTEM**430. VERCruYSSE.**

- AL.8. te Tielt hoofdman bij relletjes.
- Vercruysse Ignace arrêté mis en liberté.
- C. Pittem 16 Ventose 7. RABg.AM. 1.2027.2.15.
- BTS. herbergier Vercruysse Pittem.
- Uit de herberg Italien. P. 154., T.215, 203, 205., 216., 219., 265.

PITTEM**431. VERCruYSSE.**

- Pieter Vercruysse bij ontvanger. BTS.12., T.191.202.
- P.154. zie zonen Jan en Ignace.
- T.219., 265.

G. TIELT**432. VERDAEST.**

- Fois Verdaest boulanger arrêté C. Tielt 14 Nivose 7. RABg.AM. 1.2027.2.11. Is 't niet Verhaest ? Zie n° 433.

RUISELEDE**433. VERDAERT.**

- C. Russelede, Verdaert Jean chef de brigands, non arrêté. LB.
- Kapitein Jan Verdaest. T. Op inliggend blad 2.

G. TIELT**434. VERDURE.**

- Rose Verdure fileuse arrêté C. Tielt 14 Nivose 7. RABg.AM. 1.2027.2.11.

WAKKEN**435. VEREEKEN.**

- C. Vacken, Vereeken Jean, André ex-curé, a chanté le Te Deum et le salut le jour de l'entrée des brigands, non arrêté. LB.
- Vereecken Jean André ex-curé wacken, non arrêté 53 jaar, pour avoir chanté le salut et le Te Deum la nuit du six au 7 Brumaire. RABg.AM. 1.2027.2.13.
- Staat niet op de lijst van de weigeraars van eed ? LO.

KANEHEM**436. VEREEKEN.**

- C. Vacken Verheeke. — Francois. Vu dans les rassemblements, non arrêté. LB.
- Vereecken François ex garde champetre caeneghem, non arrêté (retraite) à Caneghem 26 (ans) prevenu d'avoir fait partie des brigands aux environs de Deynse Aersele etc... RABg.AM. 1.2027.2.13.

RUMBEKE**437. VERHAMME.**

- Pierre Joseph Verhamme fils de feu Joseph et Judoca Vandamme (uit Gits) doodgeschoten zegt zijn overlijdingsakt zagezegd: par des militaires de la colonne mobile à la poursuite des brigands » op 11 Brumaire jaar 7. Hij woonde wijk vossemolen.
- gesneuveld te Rumbeke op Moorsele steenweg bij de Vossemolen. Inlichtingen Delbare Rumbeke.
- PV. Rumbeke.

ZWEVEZELE**438. VERHELLE.**

- ... Verhelle caché Zwevezele. 16 Ventose an 7 canton Pittem. RABg.AM. 1.2027.2.15.
- N.B. Waarschijnlijk uit Zwevezele omdat ie daar verstopt was.

KACHTEM**439. VERHELLE.**

- Verhelle François sans domicile fixe transféré à Bruges. RABg.AM. 1.2027.2.7.
- Zie Verhelle François de Cachtem (cfr Legein Joseph) AR.D.90.12. Was Legein zijn knecht? Is dat dezelfde als Verhelle uit Zwevezele?

440. VERHELST.

- Verhelst fils arrêté 22 Nivose. RABg.AM. 1.2027.2. Is hij uit Roeselare?

POELKAPELLE (?)**441. VERHEMME.**

- Verhemme Pierre Jacques (relaché) celui-ci fut le premier moteur et le plus méchant du rassemblement à Poelcapelle le 4 Brumaire. Die nota kan ook bestemd zijn voor Ghyselen of Verbrugghe. C. Elverdinghe Brig. Langemarck 15 Pluviose 7. RABg.AM. 1.2027.2.6.

C. PITTEM**442. VERHEYE.**

- Verheyé Jean arrêté, canton Pittem 16 Ventose an 7. RABg.AM. 1.2027.2.15.
- P.154.

TIELT**443. VERHEYE.**

- Joseph Verheyé, koopman, gewapend met schie. BST.12 en 13.
- AL.2.
- Joseph Verheyé, marchand, arrêté, C. Tielt 14 Nivose 7. RABg.AM. 1.2027.2.11.
- Interrogatoire qu'a subi le citoyen Joseph Verheyé marchand dans la rue de Bruges. traduit devant le juge de paix. BT.193-199., T.216., 217., 219., 191.

IZEGEM**444. VERHULST. †**

- AD.
- G. Verhulst (monument Izegem; OBV.47 en 50, OV.149; ZD. BDL.95.6., BDL.97.54., SBKK. 6., TB.22 gedachtenis).
- Gregorius Verhulst, ongehuwd, oud 23 jaren. T.13; 26 MV.

GELUWE**445. VERKINDER.**

- AL.9.
- Voyez le proces-verbal tenu par le directeur du jury de Courtray a Dadizeele le 3 de ce

soir. Vous y trouverez que le rassemblement a eu lieu a de Rant Hameau dependant de la commune de Geluwe distant de Dadizele d'une demie lieu. Le nom du cabaretier chez qui le rassemblement a eut lieu est même inscrit au proces Verbal susdit. RABg.AM. 1946.9.109.

- dans le cabaret occupé par N. Verkinder.
- Is zijn voornaam wel Nicolaas zoals altijd vermeld staat ?

C. TIELT**446. VERLE.**

- Joseph Verl , Déserteur autrichein, chef de brigand caché. 14 Nivose 7 C. Tielt. RABg. AM. 1.2027.2.11. Misschien Verleye want 't is 't slecht geschrift van Esmonot !
- Jozef Verleye met een cnodse gewapend bestormd de burgerstand. BTS.14., T.201., 208., 209., 211., 215., 220., 221., ouvrier brasseur 261. rue St. Jean 325.

C. TIELT**446 bis. VERLEYE.**

- Zie n  445.

C. AVELGEM**447. VERLEYE.**

- C. Avelghem Verleye (J. B.te) pill  et brulé les archives arrêté. LB.

STADEN**448. VERLINDE.**

- T (impollutus juramento) vice pastor Verlinde Joannes geboren te Rumbeke 1765. MEM. blz. 28.
- AL.
- C. Hoohlede (Staden) Verlinde Vicaire. Vu à la tête des brigands non arrêté. LB. Kan. TANGHE. Parochieboek Jabbeke. Bg.1860. blz. 68.
- Joannes Franciscus Verlinde geb. te Rumbeke 2 Juni 1765, professor universiteit Douai, onderpastoor Klemskerke (1792) coadjutor Hooglede, Onderpastoor Torhout (1795) Staden (1796) Pastoor Jabbeke (1808) Lovendegem (1815), Oedelem † 1829.
- 30 ans, vicaire. LO. XXX.

C. IEPER**449. VERMEERSCH.**

- C. Ypres Vermeersch. ex chanoine d'intelligence avec les révoltes, non arrêté. LB.
- Vermeersch, Fois Joseph, 45 ans, Ypres, chanoine. LO. XXVIII.

WESTROZEBEKE**450. VERMEERSCH.**

- a déclaré ensuite que Joseph Vermeersch agent de West Roosebeke avait pris les armes lors du rassemblement. Zie Verbrugghe. RABg.AM. 1.181.10. rep. 10069.

INGELMUNSTER**451. VERMEULEN.**

- Pierre Vermeulen transféré à Bruges 13 Pluviose C. Ingelmunster. RABg.AM. 1.2027.2.7.

C. RUMBEKE**452. VERMOTE.**

- Vermote fois, aussi peigneur de lin. C. Rumbeke 21 Nivose. RABg.AM. 1.2027.2.18.

RUMBEKE**453. VERMOTE.**

- Vermote Ivo aussi peigneur de lin C. Rumbeke 21 Nivose. RABg.AM. 1.2027.2.18.

454. VERMOTE.

- Vermote N. caché. Vermote et quelques autres dont le nom me ne sont point connu et qui n'ont été qu'égarés jouissent chez eux du bienfait accordé a ceux rentrés chez eux dans le delai donné. 21 Nivose 7. RABg.AM. 1.2027.2.1.18.

G. TIELT**455. VERSCHAEGE.**

- Joseph Verschaege, ouvrier, arrêté C. Tielt 14 Nivose 7. RABg.AM. 1.2027.2.11.

LEDELEDE**456. VERSCHAEETE. †**

- J. Verschaeete, van Lendeledede (monument Kortrijk. OBV.79bis, RK.385).
 — Jacob Verschaeete, 45 jaren, Landbouwer Lendeledede. gesneuveld op Zondag 28ste. October 1798. begraven te Lendeledede FT.206.9. BKK.8. ingeschreven Lendeledede BKK.13, TB.RBCB.48.
 — SBKK.8. : zegt Willem Jacob Verschaeete TB.RBBC.48. zegt Willem Verschaeete.

KUURNE**457. VERSCHAEVE. †**

- Staat op monument te Kuurne.
 — J. Verschaeve † Cuurne (monument te Kortrijk OBV.79bis, RK.385).
 — 28 Octobris 1798, circa horam 12 am, hic obiit Joannes Verschaeve, operarius maritus Joanae Theresiae Verlinde, aetatis circiter 32 annorum, sepultus in hic coemeterio. AKP., TB.107.
 — Er woonden te Kuurne twee personen die Jan Verschaeve heetten. De eerste was getrouwd met Joanna-Theresia Verlinde, en hield den 3 Januari 1797 een dochtertje over de doopvont : Maria-Agnes Verschaeve. De andere Jan Frans Verschaeve, zoon van Jan en Monica Bekaert, trad den 22 Oogst, 1797 in den echt met Joanna-Theresia Laga, minderjarige dochter van Maria Katherina Laga. Hun eerste kind ook Jan-Frans Verschaeve geheeten, werd in 1798 gedoopt.
 Jan-Frans Verschaeve en zijne schoonmoeder Maria katherina Laga stonden in 1798 als peter en meter van Maria-Agnes Verschaeve. Wij veronderstellen dat Jan Verschaeve de gesneuvelde, en Jan Frans Verschaeve neven waren. De eerwaarde Heer Pesant, die de aangehaalde doodbrieven onderteekende was sedert 1795 te Kuurne. Hij dankte zijne benoeming aan de kanunik van Haesendonck. Men verhaalt te Kuurne, dat Jan Verschaeve, met zijner kinderen huiswaarts keerde, volgende de weg naar het gehucht de Katte. Eenige soldaten kwamen hem te gemoet. « Weg kleine » snauwde een hunner het knaapje toe. En terwijl de verschrikte jongen zich verwijderde, knalde een schot. De vader was niet meer. « Loop nu naar huis, jonge brigand » geboden de woestaards, en zeg aan uw moeder wat er gebeurd is ». Kuurne mag fier zijn op zijne martelaars. TB.SB.108.

C. LANGEMARK of C. DIKKEBUS**458. VERSCHAEVE.**

- C. Dikkebusch. Verschaeve Charles. Garçon boulanger, d'intelligence avec le ennemi. non arrêté. LB.
 — Charles Verschaeve caché 25 Nivose 7 C. Langemarck. RABg.AM. 1.2027.2.
 — Verschaeve Charles, caché. idem, retraite ignoré il y a tout apparence que ces deux derniers ont été favorisé par le juge de paix de Langemarck C. Elverdinghe, Brigand de Langemark 15 Pluviose 7. RABg.AM. 1.2027.2.6.

INGELMUNSTER**459. VERSCHEURE. †**

- Jacob Verscheure. AL.
- J. Verscheure, van Iseghem (monument Kortrijk DBV.79bis, RK.384).
- Verscheure Jacobus, Ludovicus, geboortig te Izeghem 73 Jaren woonde te Ingelmunster, doodgevonden te Cuerne. FT.206.
- Verscheure Jacobus, Ludovicus, geboortig van Izegem † 29.10.1798, 73 jaar stw. Brugge-Kortrijk, doodgevonden. AI.
- Jacob Lodewyk Verscheure, oud drie en zeventig jaren ook geboren te Izegem en gehuisvest te Ingelmunster (6) Deze ouderling werd dood gevonden in het dorp Cuerne. BKK.12.
- Jacob Lodewyk Verscheure geboren te Izegem, en gehuisvest te Ingelmunster bezweek op het grondgebied van Cuerne. SBKK.8.
- Jacob Verscheure 72 Jaren. RI.32.
- Verscheure Jacob, Izeghem, ingeschreven Ingelmunster. TB.RBCB.48.
- Jacob Verscheure een ouderling van 73 jaren werd vermoord in het dorp van Cuerne. TB.RBCB.49.

IZEGEM**460. VERSCHEURE.**

- Verscheure (Tobie) C. Izeghem journalier, déserteur autrichien Brigand, non arrêté. LB.
- Verscheure Tobie, chefs cachés, les environ de Rumbeke. 26 Ventose 7 c. Izeghem. RABg. AM. 1.2027.2.9.

INGELMUNSTER**461. VERSCHORE.**

- Jacobus Verschore. AL.8.
- Jacques Verschoren transferé à Bruges 13 Pluviose 7 C. Ingelmunster. RABg. AM. 1.2027.2.7.

BEERNEM**462. VERSELE.**

- AL.1. behoorde tot de Goudblomme.
- C. Oostkamp Versele Frans clerc. déserteur autrichien, vu a la tête des brigands, non arrêté. LB.
- In archief Rysel werd niets bemerkt.
- In LB. staat canton Oostkamp bij. Dit deed ons missen. Het boek Beernem van de heer Ryserhove bewijst dat Versele koster was te Beernem en alles moet dus onder Beernem geplaatst worden wat onder Oostkamp staat in BIWVI.
Zie Ryserhove, Beernem, blz. 89-90 alsook 59.
- Zie TANGHE. Beernem. 29-30 :
In 1798 kwamen er eenige gendarmen om den pastoor te vangen. Het gelukte hun niet hem te vinden. Zij voerden hunne vraek tegen den koster uit. Na vruchteloos gedwongen te hebben het kruis van den kerktoren af te doen, persten ze hem om zijn weigering te straffen 16 kroonen af. Wat meer is, hem vast genomen en aan een van hunne peerden gebonden hebbende, leidden zij hem, als een booswicht mede naer Brugge. Van daer werd hij vervoerd naer Rysel alwaer hij zeven maenden en vier dagen onder de grendels der

gevangenis zuchtte. Die achtbare man heette Pieter Franciskus Versele, en was vader van den tegenwoordige koster.

— OV.99.

ST. DENIJS

463. VERSQUEL.

— S. Genois Versquel. journalier, non arrêté. LB. Zie Valsquer.

C. TIELT

464. VERSTRAETE.

— Emmanuel Verstraete menusier arrêté; C. Tielt 14 Nivose. RABg.AM. 1.2027.2.11.
— natif de Bruges. T.222.

C. IEPER

465. VERSTRAETE.

— C. Ypres Verstraete Emmanuel. Tapissier. Brigand arrêté.
— Waarschijnlijk dezelfde als Verstraete Emmanuel uit Tielt ?

LANGEMARK

466. VIANE.

— Viane Jean Baptiste relaché, C. Elverdinghe brig. de Langemarck 15 Pluv. 7. RABg.AM. 1.2027.2.6.

ST. BAAFS-VIJVE

467. VLEIRICK.

— C. Vacken Vleirick Pierre journalier sonneur de tocsin arrêté. LB.
— Vleirick, Pierre, journalier, Vive St. Bavon, arrêté, 27 j. pour avoir été cherché les clefs pour sonner le tocsin (zie Vanseveren). RABg.AM. 1.2027.2.13.

C. ROESELAEERE

468. VOLCAERT.

— C. Roulers Volcaert. suspecté de voleur de profession arrêté. LB. Zie Goossens Carton.

TIELT

469. VOISIN.

— Joseph Voisin. T.361.

MARKE

470. VROMAN. †

— A. Vroman † Marcke (monument Kortrijk, OBV.79bis, RK.385).
— Augustyn Vromant oud 46 jaar (zie Carlier) monument Marke.
Op blz. 21 van dit tijdschrift zegden wij, naar eene aantekening van Goethals-Vercruysse: « In de stokerij aan de Marke-brug werden drie personen, die aldaar aan het werk waren door de soldaten doodgekapt ». Wie waren deze personen ? De register van de burgerlijke stand der gemeente Marke zullen die vraag beantwoorden. Genoemde stokerij nu een herberg: de Markebeke hoorde destijds toe aan Pieter Ducastel. Het was om 6 uur 's morgens, dat eenige bloeddronken soldaten er binnen drongen, en de volgende personen om het leven brachten. 1° Jan Carlier, oud een en twintig jaren, getrouwd met de dochter des huizes. 2° Augustyn Vroman, oud zes en veertig jaren, dienstknecht bij de stoker. 3° Jan Baptiste Vroman, oud zes en twintig jaren, een tweede knecht Ducastel woonde te Kortrijk. Hij was vijftig jaren oud, en had het bestuur der stokerij overgelaten aan zijn schoonzoon.

PS. Frans Messeine opgegeven op blz. 48 was geboren te Oukene en niet te Izegem. Hij woonde in deze stad, en oefende dat beroep van smid uit. Th. Sevens in TB.71.

MARKE**471. VROMAN. †**

- J.B. Vroman oud 26 jaar (28 Okt.) zie alle nota's van Jan Carlier en die van Augustyn Vromant.
- J.B. Vromant † Marke (monument Kortrijk, OBV.79bis, RK. 381).
- Monument Marke (zie Carlier).

GELUWE**472. VUYLSTEKE.**

- AL.9 en AL.7.
- Oukene Vuylsteke, brigand, non arrêté. LB.
- Dit is een slecht copieren van de lijst gezonden uit Roeselare. Er staat immers à Ghe-luwe.
 - un nommé Vuylsteke.
 - a Ouckene ou Ledegem un nommé Verdonck, non arrêté 24 Brum. AR.90.96. blz. 4.
- Vuylsteke fils Albert, brasserie. RABg.AM. 1.2027.4.
- Gheluwe Vuylsteke fils brasseur brigand non areté. LB.

G. PITTEM**473. WAFFELAERT.**

- C. Pittem Waffelaer. a pris un cheval d'un gendarme, non arrêté. LB.
- Waffelaert Joseph caché Hulste ou Courtrai. canton de Pittem. 16 Ventose an 7. RABg. AM. 1.2027.2.15.
- Affaire dans la commune de Pittem... le citoyen Joseph Waffelaer domicilié sur la Place a Pittem a le 5 du present mois pris un gendarme par le corps sonnante a la porte du com-misair du directoire. Chez nous l'a également tire de son cheval et après que le gendarme etait a terre, le dit Waffelaer a pris le cheval et partit pour chez lui... actuellement il est chez lui... 8 Vendémaire an 7. RABg.AM. 1.181.5. — P.154.

IZEGEM**474. WALLAERTS.**

- Wallaers caché canton d'Izeghem. 26 Ventose 7 C. Izegem. RABg.AM. 1.2027.2.9.

BELLE GEM**475. WALLART.**

- garde champetre zie Decock. RABg.AM. 1.122.39.9368.
- Te Bellegem had men de twee veldwachters de Cock en Wallaert aangehouden omdat ze den opstand niet belet hadden. LB.227.

LENDELEDE**476. WALLAYS. †**

- J.Wallays van Lendeledede (monument Kortrijk, OBV.79bis; RK.384).
- gesneuveld op Zondag 28ste October 1798 Jacob Frans, Wallays, 59 jaren bakker te Len-delede. FT.206.
- Jacob Frans Wallays oud negen en vijftig jaren van Lendeledede, bakker in zijn geboorte-dorp (5) (5° = ingeschreven te Lendeledede. BKK.13).
- Te Lendeledede begroef men Jacob Frans Wallays. SBKK.8.
- Wallays Jacob Frans, Lendeledede, ingeschreven id. TB.RBCB.48.

EGEM**477. WAMBREEKE.**

- Eegem Wambreecke domestique brigand non arrêté. LB.

C. RUISELEDE**478. WAROUX.**

- S. Genois Waroux Jacques, espion arrêté. LB. Zie Mestdagh. LB.
- Wadoux Jacques arrêté. Le dit Jacques Wadoux prevenu d'être espion de la bande. des brigand C. Ruiselede 19 Nivose 7. RABg.AM. 1.2027.2.11bis.
- Jacques Waroux prevenu d'être espion de la bande brigands. arrêté 12 Brum. RABg.AM. 1.182.36.

G. WAKKEN**479. WASSENHOVE.**

- Zie van Vassenhove.

MOORSELE**480. WATTIAUX.**

- C. Moorzelle Vattiaux (Jean) rebelle, qui s'est distingue dans les rassemblements, non arrêté. LB.
- Jn Wattiaux caché, zie Bonte nota id. Commune Moorzele c. id. RABg.AM. 1.2027. Moorzele.
- Is dat in verband met Jean Wathoux of zoon uit het withuis of Wethuis?

G. IZEGEM**481. WERBROUCK.**

- Werbrouck Eugene C. Izeghem. cordonier, brigand, non arrêté. LB. Zie Werbrouck uit Ardooie.
- Werbrouck Eugene (chefs arrêtés) C. Izegem 28 Nivose 7. RABg.AM. 1.2027.2.9.

ARDOOIE**482. WERBROUCK.**

- Verebrouck provocateur, de rassemblement. LB.
- In LB. oorspronkelijk staat er eigenlijk Verbrouck. LB.220 schrijft verebrouck waarschijnlijk werbrouck cfr. Izegem.
- Verbrouck Jean zie Ardooie 's onderpastoor. AR.90.16. blz. 4.

G. INGELMUNSTER**483. WERBRUIGNE.**

- C. Ingelmunster Werbruigne chef et bruleur d'archives. LB.
- Zie Verbrugghe uit Ingelmunster.

INGELMUNSTER**484. WILLEIN. †**

- P. Willein, van Ingelmunster. (monument Kortrijk, OBV.79bis, RK.384).
- gestorven op Zondag 28ste October 1798. Willein Pieter Jozef 46 jaren stierf te Ceurne. geboren en wonende te Ingelmunster. FT.206.
- Willein Pieter Jozef † 27.10.1798 : 46 jaar stw. Brugge Kortrijk. AIng. Pieter Jozef Willein geboren en wonende te Ingelmunster, oud vijf en vijftig jaar (3) BKK.14.12.
- Pieter Jozef Willein geboren en wonende te Ingelmunster, bezweek op het grondgebied van Kuurne. SBKK.8.
- Pieter Jozef Willein 46 jaren. RI.32.
- Willein Pieter Jozef Ingelmunster, ingeschreven id. TB.RBLB.48.

RUMBEKE**485. WILLEMS.**

- Zie Ghyselen Je vous donne avis que l'ex curé de Rumbeke que l'ex vicaire de Gullegem ont été vu a la tête de plusieurs rassemblement. Ce rapport est de personnes dignes de foi que je nommerai confidentiellement. 28 Brum. Sager C. Moorzelle. RABg.AM. 1.182.9053.
- Willems Pre jean, 45 ans, Rumbeke Cure. LO. XXV.
- T. (juramento impollutus) Rumbeke Petrus obiit 1800 locus natalis in Adegem 1752. MEM. 28.

RUMBEKE**486. WILLEMYNS.**

- Joseph Willemyns marchand de loques arrêté. 21 Nivose 7 C. Rumbeke. RABg.AM. 1.2027.2.18.
- Un seul fut pris c'est un nommé Willemyns prevenu de s'être joint armés, aux brigand qui se sont portés dans la commune de Rumbeke et d'avoir menacé les jours de juge de paix de cet canton a qui il reprochait d'avoir conservé ceux des gendarmes de roulers en les prevenant du rassemblements qui y avait lieu et en les detournant ainsi de courir a leur perte qu'il croyait déjà certain. Ce brigand me donne beaucoup de renseignements que je n'avais pu me procurer avant l'expédition. 25 Brum. RABg.AM. 1.182.9028.31. arrêté 24 Brum.
- A l'aide de l'individu qu'en excution de votre lettre du 21 Brum. j'avais arrêté le 24 du mois dit et que je m'étais permis de retenir... J'ai operé le 2 du courant l'arrestation de 7 habitants de Rumbeke qu'il avait déclaré avoir fait avec lui presque tout la campagne et que j'ai envoyé hier à Courtrai. L'un d'eux... zie Pieter Wittouck 4 Frumaire. RABg.AM. 1.182.31.9140.
- In LB. staat er Rumbeke sans liste 7 arrêtés.

RUMBEKE**487. WITDOUCK.**

- Wetouck C. Izeghem Brigand non arrêté. Déserteur. LB.
- Witouck père 'chefs arrêté C. Izeghem. RABg.AM. 1.2027.2.9. waarschijnlijk uit Rumbeke 28 Nivose 7.
- pre. Witdouck peigneur de lin, déserteur autrichien, arrêté C. Rumbeke 21 Nivose 7. RABg.AM. 1.2027.2.18.
- Aangehouden 2 frimaire zie Willemijns.
- l'Un d'eux, déserteur qui a reçu deux blessures aux quelles je dois son arrestation est reconnu pour avoir formé de concert avec quelques autres le premier rassemblements. Il s'est trouvé a l'affaire dans laquelle ingelbert a été tué, il est rentré l'un des premier à Roulers; j'ai oui dire qu'il y avait pris un cheval d'hussard et qu'il avait pillé la gendarmerie mais il n'en convient pas et toute ma crainte c'est qu'il ne soit point convaincu de ces faits et que Rumbeke ne puisse encore être delivré pour toujours de cet individu qu'on dit etre un scelerat, quant aux autres arrêtés il m'en est point qui soit reconnu pour chefs. RABg.AM. 1.182.9140. 4 Frimaire.

C. AVELGEM**488. WONANTE.**

- c. Avelghem Wonante Emmanuel ouvrier. rebelle et voleur sans distinction des personnes, arrêté. LB.

Plaatsnamenregister

De cijfers geven aan: de nummers voor de namen, niet de bladzijden

- Aalbeke, 276.
 Aarsele, 126, 215, 273, 386, 387, 436.
 Adegem, 486.
 Ardooie, 4, 96, 105, 115, 197, 200, 393, 428, 482, 77, 81, 297, 362, 369, 481.
 Avelgem, 37, 84, 85, 136, 231, 419, 447, 488, 24, 144, 160.
 Beernem, 116, 462, 173, 302, 333.
 Beerst, 323, 327.
 Bellegem, 93, 207, 208, 263, 475, 156, 213, 276, 278, 332.
 Beselare, 82, 352, 357.
 Beveren, 26, 381.
 Bissegem, 59.
 Brugge, 153, 155, 77, 92, 126, 131, 173, 187, 190, 191, 276, 284, 327, 333, 390, 391, 393, 416, 439, 443, 451, 461, 462, 464.
 Dadizele, 18, 31, 123, 159, 173, 183, 184, 267, 282, 306, 312, 330, 12, 446.
 Deerlijk, 143.
 Deinze, 436.
 Dikkebus, 7, 458, 318.
 Diksmuide, 100, 323, 327, 404.
 Doornik, 157.
 Dottignies, 246, 156.
 Douai, 173, 448.
 Egem, 161, 202, 344, 406, 410, 477, 412.
 Eeklo, 155, 333.
 Elverdinge, 396, 5, 7, 10, 19, 46, 47, 70, 75, 110, 118, 174, 198, 311, 318, 319, 329, 349, 350, 426, 441, 458, 466.
 Emelgem, 104, 129.
 Geraardsbergen, 82.
 Geluwe, 21, 43, 49, 58, 97, 163, 264, 265, 275, 361, 364, 446, 472, 242, 259.
 Gent, 52, 54, 86, 93, 97, 221, 238, 276, 328, 343, 400, 401.
 Gistel, 80.
 Gits, 328, 437.
 Gullegem, 385, 392, 34, 166, 485.
 Harelbeke, 139, 248, 276, 300, 340, 112.
 Helkijn, 228.
 Heule, 56, 66, 68, 141, 212, 219, 286, 304, 305, 310, 407, 34, 111, 328.
 Hooglede, 268, 173, 420, 448.
 Hondschote, 90.
 Houtave, 232.
 Houthulst, 61.
 Hulste, 41, 52, 54, 101, 113, 201, 203, 244, 262, 320, 473.
 Ieper, 14, 51, 136, 279, 288, 365, 449, 465, 5, 58, 77, 82, 112, 249, 287, 318, 357.
 Ingelmunster, 8, 22, 48, 131, 142, 148, 149, 152, 191, 236, 243, 250, 283, 335, 345, 374, 425, 451, 459, 461, 483, 484, 48, 59, 104, 113, 148, 172, 187, 191, 199, 252, 353, 354, 418, 420.
 Ingooigem, 109, 160, 397, 139.
 Izegem, 11, 74, 117, 121, 122, 138, 150, 158, 182, 196, 205, 233, 234, 242, 247, 280, 281, 284, 297, 298, 308, 309, 325, 334, 339, 347, 353, 354, 370, 394, 444, 460, 474, 481, 1, 2, 22, 59, 82, 102, 104, 126, 129, 149, 283, 320, 402, 425, 459, 470, 482, 487.
 Jabbeke, 448.
 Kachtem, 172, 211, 439.
 Kanegem, 87, 178, 179, 222, 421, 436, 126, 229, 237.
 Kaster, 341.
 Kerkhove, 84, 85.
 Keulen, 241.
 Klemskerke, 448.
 Klerken, 94.
 Koolkerke, 173.
 Koolskamp, 79, 80, 53, 154.
 Kortemark, 33, 94, 175, 404.
 Kortrijk, 367, 2, 4, 8, 22, 32, 34, 38, 41, 48, 59, 82, 113, 131, 142, 147, 148, 149, 156, 166, 201, 209, 216, 233, 236, 242, 250, 257, 283, 320, 363, 374, 381, 393, 394, 418, 420, 425, 446, 456, 457, 459, 370, 471, 473, 476, 484, 486.
 Kuurne, 34, 38, 216, 418, 457, 32, 131, 148, 149, 320, 374, 459, 484.
 Langemark, 5, 6, 10, 19, 46, 47, 70, 75, 112, 118, 174, 230, 319, 324, 329, 349, 350, 426, 458, 466, 7, 318, 327, 396, 424, 441.
 Lapscheure, 155.

- Ledegem, 137, 186, 371, 382, 420, 175, 182, 242, 260, 472.
Lendelede, 2, 147, 166, 273, 456, 476, 32.
Leuven, 173.
Lo, 17.
Lovendegem, 448.
Maldegem, 155, 333.
Mariakerke, 80.
Marke, 59, 331, 338, 411, 470, 471.
Markegem, 399, 401.
Meerkerke, 80.
Merelbeke, 175.
Menen, 15, 69, 287, 77, 159, 173, 226, 264, 265, 267, 284, 420.
Meulebeke, 217, 252, 8, 77, 149, 353.
Moen, 24, 106, 328.
Moerbeke, 82.
Moorsele, 23, 29, 30, 111, 225, 226, 245, 259, 290, 373, 480, 21, 56, 66, 68, 88, 141, 159, 173, 175, 182, 212, 219, 275, 286, 310, 328, 385, 388, 403, 407, 420.
Moorslede, 64, 60, 82, 265.
Oedelem, 333, 448.
Oekene, 64, 172, 233, 470, 472.
Oesselgem, 328.
Ooigem, 269.
Oostende, 80.
Oostkamp, 116, 173, 462.
Oostrozebeke, 9, 194, 241, 315, 409, 77, 156.
Otegem, 144, 294.
Parijs, 362.
Passendale, 12, 77, 78, 82, 83, 307, 94, 251, 424.
Pittem, 27, 28, 39, 53, 55, 130, 143, 145, 154, 162, 187, 188, 189, 204, 214, 227, 302, 314, 336, 359, 366, 372, 389, 410, 412, 415, 429, 430, 431, 442, 473, 72, 79, 80, 81, 161, 202, 209, 344, 406.
Poeke, 126.
Poelkapelle, 318, 441.
Pollinkhove, 16, 17.
Reningelst, 318.
Rijsel, 7, 24, 47, 67, 90, 100, 110, 118, 143, 144, 160, 173, 198, 217, 227, 283, 311, 327, 359, 381, 404, 425, 462.
Roeselare, 13, 25, 26, 33, 36, 50, 60, 63, 81, 89, 90, 91, 171, 175, 176, 180, 187, 210, 251, 253, 258, 260, 289, 328, 362, 363, 368, 369, 377, 378, 408, 468, 13, 43, 64, 173, 209, 211, 226, 255, 328, 420, 440, 472, 486, 487.
Rollegem Kapelle, 88, 388, 381.
Ruddervoorde, 254.
Ruiselede, 40, 44, 92, 124, 133, 146, 151, 229, 237, 316, 383, 423, 433, 478, 126, 173, 215, 217, 260.
Rumbeke, 1, 35, 57, 73, 140, 270, 299, 384, 422, 437, 452, 453, 485, 486, 487, 28, 60, 71, 328, 385, 392, 403, 448, 460.
St.-Andries, 333.
St.-Baafs-Vijve, 337, 467.
Schuiferskapelle, 76, 103, 126, 190, 195, 402.
St.-Denijs, 107, 108, 193, 213, 293, 332, 348, 360, 375, 380, 397, 463, 156, 217, 228, 237, 246, 278, 316, 381, 423, 478.
St.-Eloois-Winkel, 256, 403.
Setten, 126.
St.-Joris ten Distel, 92.
St.-Kruis, 333.
St.-Michiels, 333.
Spiere, 128.
Staden, 255, 261, 448.
Tiegem, 156.
Tielt, 65, 72, 95, 98, 99, 102, 114, 119, 125, 127, 157, 168, 269, 170, 177, 181, 185, 192, 206, 209, 218, 238, 239, 240, 285, 291, 292, 295, 296, 301, 313, 317, 321, 322, 326, 343, 346, 351, 355, 356, 358, 376, 379, 390, 391, 405, 416, 417, 427, 432, 434, 443, 445, 455, 464, 469, 76, 89, 92, 103, 126, 195, 362, 363, 369, 386, 389, 414, 430, 465.
Torhout, 153, 266, 363, 448.
Viane, 82.
Vormezele, 175.
Wakken, 3, 20, 86, 132, 151, 303, 400, 401, 413, 435, 479, 9, 87, 178, 179, 194, 222, 241, 315, 337, 386, 399, 409, 421, 436.
Wervik, 42, 45, 62, 67, 134, 164, 165, 223, 235, 249, 271, 395, 49, 58, 94, 97, 264, 265, 320, 361, 364.
Westkapelle, 224, 398, 155.
Westnieuwkerke, 220, 221.
Westrozebeke, 450, 9, 77, 156, 211, 315, 409.
Wevelgem, 347.
Winkel St. Elooi, 173.
Wingene, 254.
Zarren, 404.
Zonnebeke, 424, 77, 318, 357, 405, 406.
Zuidschote, 110, 198, 311.
Zwevegum, 257, 272.
Zwevezele, 438, 439.

Mededelingen van het Openluchtmuseum te Bokrijk

Beknopt Jaarverslag over 1954.

1. Personeel.

Dit 1^e werkjaar van het driejarenplan vóór de opening van het Openluchtmuseum werd ingezet met slechts 3 werklieden; op 31 december 1954 waren er 23 in dienst, onder wie 6 timmerlui, 4 metselaars, 1 plakker, 11 handlangers en 1 werkleider. Wegens de, om financiële begrijpelijke redenen, door de Provincie Limburg verkozen wijze van tewerkstellen, moesten we met 2 moeilijkheden afrekenen bij het vinden van geschikte werkrachten: 1° het aangewezen zijn op ingeschreven werklozen van de werkbeurs en het is een feit dat goede arbeiders zelden werkloos zijn, 2° het feit dat we moesten ambachtslui vinden, vertrouwd met oude technieken en de zulken zijn schaars. Derhalve was onze werkwijze: selectionneren, verbeteren, onze ploeg geleidelijk scholen. Na een proeftijd zullen de beste elmenten worden weerhouden. Speciaal aangeworven werden: een molenbouwer (19 mei-10 december), een strodekker (van 3 november af), een tijdelijk werktoezichter die ook kon opmeten en tekenen (afbraak Paanhuis te Diepenbeek). Sedert 1 mei is een bediende in dienst voor de taak van sekretaris-rekenplichtige.

2. Uitrusting en materieel.

Ambachtsgetuig werd geleidelijk aangeschaft (graven, timmeren, metselen; hijsgerief). Een lichte vrachtwagen, voor personen en kleine lasten, werd op 12 mei in dienst genomen. Verder: een kleinbeeld-camera en lichtmeter, het eerste kantoorgerief. Speciale aandacht gold de verbetering van de voorbehoedende behandeling van het hout tegen bederf, steunend op aanwijzingen van de laboratoria A.C.L.-Brussel; o.a. werd een zinken bad gemaakt voor de indompeling van hout.

3. Museumvoorwerpen.

Gebrek aan tijd en aan bergruimte belemmerde totnogtoe het verzamelen.

Aanwinsten: 1° Giften: 14, samen 61 stuks; 2° Aankoop: 7, samen 132 stuks; Totaal: 193 stuks.

Het betreft landbouw- en ambachtsalaam, aarde-, koper- en tinwerk.

Meldenswaard: honingpers « 1812 », 4 graanmaten (« 1754 »), koeiengespan (kar en juk), 4 wanmolens (1 van 1770), 3 typen van spinnewielen, 3 haspelmolens, merkwaardige broodschapraai en dito kist.

4. Werkzaamheden in tijdsorde:

a. *Kempische langgestrekte hoeve uit Houthalen-Kwalaak*: timmer en wanden kwamen

in het voorjaar klaar; de voorlopige rieten spreilaag kreeg op 3 november de definitieve strooien bedekking.

b. *Middenlimburgs hoefje uit Kortesseem*: de overbrenging nam ongeveer 4 maand in beslag met 8 werklui, van half april af. Werde door de V.T.B. geschonken; inhuldiging-overdracht op 21 juli met goed geslaagd volksfeest. Het bakhuis is nadien rechtgetrokken en werd te Zolder-Viversel uiteengenomen.

c. *Molen uit Schulen*: onder leiding van de uitstekende molenbouwer Hubert Adriaens (Weert, Ned.-Limb.) werkte een ploeg van 3 à 4 man, van 20 mei tot 10 december, aan de overbrenging van deze houten achtkant bovenkruier.

d. *Abdijhoeve, «de Uitschool», uit Oevel*: de afbraak van deze grote Kempische stalwoning met monumentale afzonderlijke schuur werd op 30 juli aangevat en nam twee en een halve maand in beslag. Zeer belangwekkend geval, dat in een monografie zal worden gepubliceerd. Toestand van de heropbouw: de schuur was op 31 december voor een derde gedekt en 3 wanden kregen hun eerste laag leem. Het houten huisgeraamte staat overeind, de muren tot ± 1 m. hoogte. De verdere afwerking zal nog ongeveer 4 maanden aan 12 werklui arbeid geven.

e. *Gedateerde schuur (1697) met dwars liggende dorsvloer uit Lommel-Kattenbos*: werd op het nippertje gered en op 8 juni uiteengenomen naar Bokrijk vervoerd. Zal in het voorjaar 1955 worden heropgericht. Afbraakmaterialen van een schuur van hetzelfde type, ter noodzakelijke aanvulling, konden te Mol-Zelm worden aangeschaft.

f. *Schuur met langs liggende dorsvloer uit Mol-Zelm*: was in 1953 aangekocht in de hoop ze dadelijk te kunnen overplanten om ze als berg- en werkplaats te laten dienen. Is nu in oktober uiteengenomen en wacht op haar heroprichting in de lente.

g. *Paanhuis of bannale dorpsbrouwerij uit Diepenbeek*: in september werd met nummering en tekening van deze vroeg-18de-eeuwse baksteenbouw begonnen; de afbraak duurde van 27 oktober tot 26 november. Voor de heroprichting werd door de Kommissie van Advies de plaats aangeduid; dit terrein (naast de Kloosterbeek) werd opgeruimd en de weg er naar toe door het laagbos aangelegd.

Verder werden afgebroken, niet voor overplaatsing doch voor vervanghout: 1° Middenlimburgs vakwerkhuis te Kermt (2 april-5 mei); 2° Klein Kempisch huis te Zolder-Viversel (einde mei); 3° Klein Kempisch huis te Overpelt (einde juli).

Nog werken van diverse aard: kappen van 70-tal eiken te Opgrimbie voor geriefhout (6 december); uitbreken van een oude trap te Tongeren van het huis naast het Gallo-Romeins museum (22-24 december) van welk huis alle herbruikbare materialen werden verworven; inrichten van de voorlopige dienstvertrekken voor het beheer van het Openluchtmuseum in de zuidelijke vleugel van het kasteel van Bokrijk.

5. Aangekochte bouwsels voor werkjaar 1955.

a. Klein Kempisch lemen eenheidshuis, gedateerd 1679, op de Achterheide te Heist-op-de-Berg. b. Een houten standaardwindmolen, te Mol-Millegem. c. Klein Middenlimburgs vakwerkhuis, eertijds kuipershuisje, te Wimmertingen.

6. Vakkundige verantwoording.

a) Hoeve uit Houthalen-Kwalaak : de recente verbouwingen (2 stenen buitenmuren) werden weggewerkt volgens de zeer pertinente inlichtingen van de laatste bewoners-eigenaars. Plattegrond en dakstoel zijn bij dit huis bijzonder belangrijk.

b) Huis uit Kortessem : de verbouwingen van 1905-07 (schouw, westelijke muur, voorhuis), door de laatste bewoner-eigenaar uitgevoerd en aangewezen, werden ook hier gebannen, en, volgens dezelfde aanduidingen, ook de bemeubeling van vóór 1900 hersamengesteld. Het bakhuis kon niet worden verplaatst : we hebben het niet nagemaakt doch vervangen door een authentiek stuk, nl. uit Zolder-Viversel (cfr. supra).

c) Molen uit Schulen : de zwarte kleur en de heuvel van ± 75 cm. werden heraangebracht. Voor de wandbekleding lieten we de degelijkheid primeren en werd de « potdekseling » toegepast; voor de ontbrekende roede werd de voorkeur gegeven aan een nieuwgemaakte houten.

d) De « Uitschoolhoeve » : voor de oriëntatie werd bij de inplanting rekening gehouden met het nieuwe terrein, doch schuur en paardenstal behouden hun oude ligging t.o.v. het woonhuis. De 3 vernieuwde baksteenmuren der schuur werden terug weegten (oudste inschrift : 1717). Alle de talrijke verbouwingen aan de stalwoning (prachtig eiken geraamte en baksteenwanden) konden worden ontraadseld en de toestand van 1737 (bouwjaar) kan worden hersteld. Deze hoeve wordt terug wat ze eens was : in kulturhistorisch opzicht een der merkwaardigste van de hele Kempen.

7. Aktiviteit naar buiten uit.

Het aantal in 1954 aangeworven korrespondenten-medewerkers bedraagt 44; aantal berichten aan de pers verstrekt : 3; eigen geschreven bijdragen over het Openluchtmuseum : 10; eigen voordrachten erover : 10; radio-interviews : 1; televisie-reportages : 1.

Bokrijk, 7 januari 1955.

Dr Jozef Weyns,
wn. Konservator.

Editoriaal Bericht

Elk tijdschrift dat, zoals « Ons Heem », niet uit de officiële ruif zijn buik kan voeten doch integendeel moet leven van de goedwillige steun van een groep mensen voor wie de geestescultuur nog een behoefte is, staat of valt met die éne persoon die, zonder enige vergoeding doch met veel toewijding, al het materiële werk torst en verzet. Voor ons blad was dat, sedert een paar jaren, de vriend Leo Simoens. Toen die, in 1953, vrij plots naar Belgisch Kongo vertrok om er ergens te leraren, had hij, helaas, geen opvolger voor ons redactiesekretariaat. Leo Simoens had, en hij weze er hier nog eens nadrukkelijk voor gedankt, stilaan bijna de ganse zorg voor ons bondsorgaan van mijn schouders genomen; ik had ondertussen

mijn zorgen en mijn werk weer elders moeten beleggen. Toen hij dus vertrok, was het met ons blad zeer slecht gesteld. Want mensen met genoeg idealisme en vooral ook tijd om de lasten van een tijdschrift te dragen zijn zeldzaam als witte merels. Nu heb ik wel, voorgaand jaar, en voor het eerst van mijn leven, een witte spreekw gezien op de weide tussen de dreven van de Speelbergen nabij mijn huis, maar de hiervoren bedoelde witte merel ofte redaktiesekretaris nog niet gevonden. Wel hebben een paar vrienden een helpende hand beloofd. Doch indien iemand van onze leden zich bereid zou verklaren het sekretariaat op zich te nemen, hij zou als de voornoemde witte vogel en als een reddende engel worden begroet!

Inmiddels ontbrak het niet aan vragen om uitleg, aanmaningen, dreigbrieven. Hebt gij het al meegemaakt: iets belangrijks willen doen en materieel niet kunnen? Ten slotte zullen we dan toch maar opnieuw van wal steken. Niet met de bedoeling het eerlang weer te moeten laten steken. Zeker ook niet met gebrek aan stof; er is de laatste tijden veel belangrijks op heemkundig gebied waar te nemen geweest. Ik kan verzekeren dat de lezers die trouw gebleven zijn een interessant hernieuwd blad zullen ontvangen. Het belangrijkste heemkundig initiatief van de laatste paar jaren is zonder twijfel de oprichting van het eerste openluchtmuseum van ons land, te Bokrijk in Limburg zoals elke lezer wel weet. Daarom oordeel ik het gewichtig dat de Kommissie van Advies van dit «oud dorp» in wording beslist heeft dat de algemene mededelingen van het openluchtmuseum in het algemeen heemkundig tijdschrift «Ons Heem» zouden worden kenbaar gemaakt. Daarmee begon ik reeds in dit nummer. Dat we dit openluchtmuseum op een bijzondere wijze in ons blad aan de orde laten komen, is vanzelfsprekend; het tweede nummer na hetgeen ge thans in handen hebt zal aan dat onderwerp zijn gewijd.

Een tweede feit dat ik hier wil (opnieuw) in het daglicht stellen is dat de heemkunde, in mijn ogen althans, een sterk sociale, dienende, en op eigen haard en gezin gerichte functie moet hebben. Daarvan heb ik, bij het verwezenlijken van mijn eigen haardstee, willen het bewijs geven en in het gedrukte verhaal van dat huis — welk boek de meeste lezers van dit blad reeds zullen kennen — het getuigenis afleggen. De feiten uit het heem dienstbaar maken aan de eigen levensstijl verzekert de continuïteit van onze kultuur, het behoud van eigen aard; het schept een vertrouwde, bezielde sfeer. Met die gedachte voor ogen, is het mijn bedoeling een nieuwe rubriek te openen die zal heten: **Kleine kroniek der toegepaste heemkunde**. Volgende stukjes heb ik reeds deels geschreven deels gepland: **Mijn bornput, Mijn gastenboek, De mei op het dak, Mijn schuurtje, Oude meubelen**. Ik wil ook gaarne, ingaande op gebeurlijke vragen van lezers, mijn ondervinding op dit praktische terrein ten dienste stellen van onze medeleden.

Met het vorenstaande ben ik beland bij de aankondiging der bijdragen voor de eerstvolgende nummers. Ik kan er nog een stuk van mijn hand bijvoegen getiteld, **Ons heemmuseum**. Van Dr Goossenaerts is er nog **Een blaadje uit onze kultuurgeschiedenis**, van E.H. Lowyck **Gebruiken rond de haard**, van Hubert Thys **Huisnamen te Schelle**, van L.T. Kennes **Volkskundige sprokkelingen uit het Hageland**, en onze voorzitter Drs Jozef van Overstraeten beloofde een mededeling over de verklaring onzer familienamen.

Onze gewone rubrieken blijven gehandhaafd. Dit dubbelnummer is op dit stuk misleidend; maar ik wou eerst de Boerenkrijgerslijst afwerken en zag me verplicht de familiekundige en bibliografische rubrieken naar volgend nummer te verschuiven. Jaargang XI, waar-

van in 1953 2 nummers verschenen, wordt dus in de loop van dit jaar afgewerkt. Er verschijnt in 1955 dus nog een zomer- en een herfstnummer; het herfstnummer zal aan het openluchtmuseum zijn gewijd.

Op aanvraag van onze penningmeester doen we nu nog een dringende oproep opdat hij die ons Verbond wenst trouw te blijven zich zou in regel stellen ter zake zijn verplichtingen. Wie dit nummer niet terugstuurt wordt verondersteld ons Verbond niet te verlaten; indien hij (of zij) de lidmaatschapsbijdrage niet overschreef, gelieve hij (zij) dat dadelijk spontaan te doen; inningsonkosten langs de post betekenen « kwaad geld » voor onze penningmeester. Doe een overschrijving op onze postrekening 4959.81, « Verbond v. Heemkunde, te St. Martens-Latem »; beschermend lidmaatschap : minimum 250 fr.; steunend : min. 100 fr.; gewoon : 75 fr.

Om alle verwarring te vermijden, publiceren wij hier de namen der leden, die reeds het lidmaatschap voor deze jaargang hebben gekweten : J.J. Verdebout (beschermend lid), Ministerie van Openbaar Onderwijs (beschermend lid), Vlaamse Toeristenbond (beschermend lid). Verder volgende steunende leden : Dr Capelle, J. Meersseman, J. van Veerdegem, El. Dhanens, E. Van Boven, Dr jur. K. Verwilghen, Gemeentelijke Bibliotheek St Andries, M. Van Coppenolle, A. Callier, G. Van Nieuwenhuysse, O. Vanderhaegen, M. De Paus, L. Van den Bussche, A. Verbeeck, R. Steeghers, R. Keukelinck, Stadsbestuur Kortrijk, R. Morren, A. Mahieu, L. Laevaert, Dr. J. Weyns, J. Braekeleir, R. Van den Abeele, L. Matthijs van Lochristie, L. Borreman, R. Van der Linden, C. Goemé. En volgende gewone leden : F. van Bellingen, Th. Vloebergh, N. Kerckhaert, A. De Groote, Gemeentebestuur Afsnee, Stadsbestuur Gent (15 nummers), Dr P. Rogghé, J. Helsen, L. Demees, Boekhandel Falk, Ir. A. Conix, M. De Wulf, H. Depuydt, C. de Hodeige, H. Levecque, Gemeentebestuur Vossem, M. Notte, J. Verheyen, M. Boussauw, Dr Nauwelaerts, J. Bellefroid, R. Dauw, M. Van der Straeten, J. Vrancken, St Maartens Instituut Leuven, R. Mahy, H. Delobel, L. Grootaers, A. Janssens van Nevele, M. Van Wesemael, F. Scheys, Dr J. Vandenhouste, J. Van Rompay, J. Van Autenboer, L. Deweerdt, J. Van Dooren, A. Van de Wiele, F. Lembregts, E.H. J. Cuypers, Davidfonds te Leuven, E.H. Winnepenninckx, A. Verbouwe, J. Haentjens, E. Reynaert, R. Maes, C. De Baere, F. de Clercq, A. Wittevrongel, E. Somers, L. Wynendaele, K. De Sutter, M. Casteleyn, F. Torfs, J. Van Horenbeeck, Dr A. Verbeke, C. Mauquoi, Ph. Eemens, Dr jur. A. Delvoye, H. De Groote, J. De Middeleer, H. Thys, J. Allegaert, W. Nolf, M. Switten, R. Holvoet, D. Verstraete, L. Ebrard, E. Van Daele, P. Peumans, J. Verhaert, E.P. Teeuwen, K. Gistelinck, E.H. Caignie, A. Bonnez, G. Boerhaave, A. Vanhuysse, H. Deleu.

En nu om te eindigen nog een praktisch voorstel : het is onze bedoeling in de nazomer een Verbondsbijeenkomst te beleggen in het kader van ons oprijzende oud dorp te Bokrijk; geen betere omgeving is er te vinden om de oude heemkundige en vriendschapsbanden te vernieuwen.

In dat vooruitzicht besluit ik dit ernstig openhartig bericht. Met uw (kleine) steun en onze (grote) inspanning gaat ons blad goede tijden tegemoet.

Jozef Weyns.

LEVENSVERZEKERING EN PENSIOEN DOOR VRIJSTELLING
VAN BELASTINGEN

Dat is voortaan, binnen zekere grenzen, mogelijk.

Vraag inlichtingen aan onze vertegenwoordigers of aan ons :

N.V.
DE NOORDSTAR EN BOERHAAVE

Groot-Brittanniëlaan 47
GENT

204, Koninklijkestraat
BRUSSEL

Op café, aan tafel

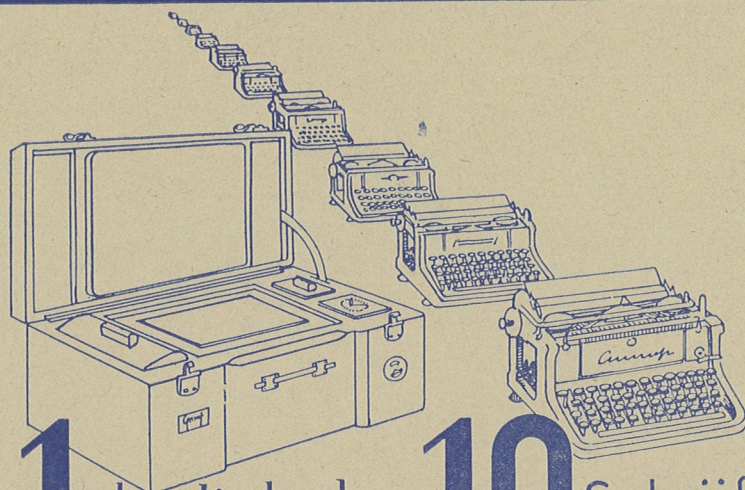
drink bij voorkeur de lekkere bieren
CELTA-PILS - CELTA-EXPORT
FAMILY'S-EXTRA

der Brouwerij A. Meiresonne

GENT

TEL. 576.87

GENT

1 dupliphotoestel **= 10** Schrijfmachines

...want het

dupliphoto-

toestel kost driemaal
minder dan een schrijf-
machine en copieert
fotografisch evenveel
documenten als
10 schrijfmachines

Snelheid+Juistheid+Zuinigheid=Hoog Rendement

Een fabrikaat

DUPLIPHOT BROCHURE GRATIS OP VERZOEK